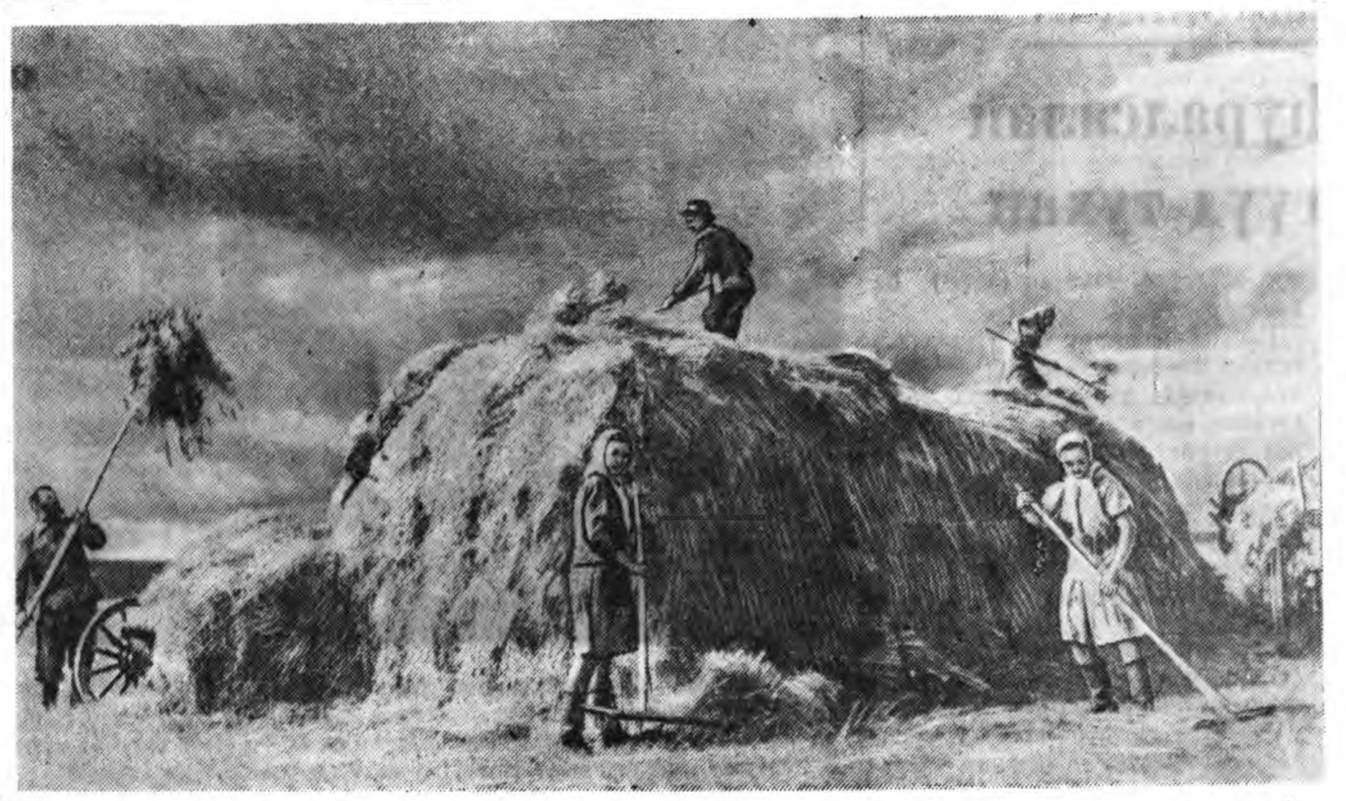
БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 138 (6326) | 1951 оной июлиин 13, пятница | Сэн 20 мүнгэн

Бүхы сенокосилкануудые гүйсэдөөр ашаглая!

Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоздо үбһэ хуряалгын хүдэлмэри үргэн фронтоор ябуулагдажа байна. Үбһэ хуряалга дээрэ тэжээл бэлэдхэлгын тусхай хоёр бригада, таряанажалай 6 бригада болон малажалай фермэнүүд хүдэлмэрилнэ.

Колхозой сабшалангай ехэхэн талмайнууд Сулхари, Загаг ба Түгнэ гэжэ горхонууд шадарай намагтай газарта байдаг. Эдэ участогууд дээрэ 257 гар хажууршад хүдэлмэрилнэ. Хажууршадай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Таряанажалай № 1 бригада Гашэйн МТС-эй № 5 түрүү тракторна бригадатай хамта, пар болгогдохо залеж дээрэ ургаһан хяаг сабшажа, эрхим шанартай үбһөөр 6 һүриинүүдые бодхоогоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: таряанажалай нэгэдэхи бригадын үбһэшэд бороогой орохоһоо урид 6-дахи һүриеэ нюруулжа үрдихын түлөө оролдоно.

М. Минеевэй фото.

ХҮДӨӨГЭЙ ЗОНДО КИНО ХАРУУЛГЫЕ ҺАЙЖАРУУЛХА

Кино гээшэ искусствын тон шухала зүйлнүүдэй нэгэн мүн. Тэрэ хадаа ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгын хүсэтэ зэбсэг болоно. Нүхэр Сталин иигэжэ заана: «Кино болбол ниитын агитациин тон шухала хэрэгсэл мүн». Ажалшадые коммунизмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлхэдэнь, коммунистическэ общество байгуулхын түлөө тэмсэлдэ ниитэ зониие элсүүлхэдэнь, тэдэнэрэй культура болон шадабариие дээшэлүүлхэдэнь партида туһалха гэһэн гол зорилго советскэ киногой урда табигдана.

Эгээл иимэ дээрэһээ большевистскэ парти болбол советскэ кинематографиие бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ тухай—үндэр дээдэ идейнэ фильмнүүдые байгуулха тухай, кинотеатрнуудые болон киноустановконуудые олон болгохо тухай саг үргэлжын анхарал оролдолго гаргадаг байна. Манай республика доторхи кинофикациин хүгжэһэн ябадал хадаа энэ анхарал оролдолгын аша үрэ мүн. Урдань, советскэ засагай тогтоогдохоһоо урид, бурят ажалшад кино тухай юушье мэдэхэгүй байгша бэлэй. Тиихэдэ мүнөө Бурядай нютаг бүхэндэ кино мэдэгдэхэ болонхой. Манай республикын хүдөө нютагуудта болон городуудта 140 гаран стационарна болон передвижной киноустановконууд бии. Арад зон хадаа киноискусствын зохёолнуудые хараха аргатай болонхой.

Гэбэшье, ажалшадта кино харуулха арга боломжонууд холо дутуу хэрэглэгдэнэ. Республикын хүдөөгэй зондо кино харуулха хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии гэжэ ВКП(б)-гэй обкомой табадахи пленум тэмдэглэһэн байха юм.

Аймагай центрнүүдтэ болон дүтэ шадарай нютагуудтал картинануудые түргэ түргэн харуулаад, үйлэдбэриингөө түсэбүүдые дүүргэхые оролдодог тон буруу заншал БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи кинофикациин Управлениин, тэрэнэй аймагуудтахи таһагуудай хүдэлмэридэ үзэгдэнэ. Тиимэ болохолоороо, холын ба үсөөн хүн зонтой һуурин газарнуудай ажалшад, фермэнүүдтэ болон гүүртэнүүдтэ ажалладаг колхознигууд, тэрэшэлэн загаһа агнажа байгшад үни удаан саг соо кино харангүй үлэшэнэ. Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймагай Карбулик гэжэ холын участогта байһан загаһашадта үнгэрэгшэ 1950 он соо миил хоёр дахин кино харуулагдаа. Республика соомнай һууриин газарнуудай гурбанай нэгэ шахуудань саг соогоо кино харуулагданагүй. Арад зондо картинануудые харуулха ябадал Сэлэнгын, Кяхтын, Байкало-Кударын аймагуудта илангаяа муугаар эмхидхэгдэнхэй. Эдэ аймагуудта энэ жэлэй табан һара соо түсэбынь сеанснуудай ба кино харагшадай тоогой талаар 75—87 процент дүүргэгдээ.

Түсэбэй буруугаар табигдаһанһаа боложо, хүдөө нютагуудта нэгэл картинанууд хэдэн дахин табигдана. Шэнэ картинанууд ехэ оройтожо абаашагдана.

Кинофильмнүүдые муугаар харуулха гээшэ хүдөө нютагуудай арад зониие киногоор хангалгын ехэхэн дутагдал мүн болоно. Киномеханигуудай мэргэжэл багатайһаа боложо, картинын харуулагдажа байха үедэ таһалдал болодог, дууниинь ойлгогдохоёо болишодог баримтанууд бии.

Кинофикациин хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго хадаа дутуунуудые түргэн усадхаха тушаа, хүдөөгэй зондо кино харуулха хэрэгые һайжаруулха тушаа хэмжээ абаха ябадал болоно. Һууриин газар бүхэндэ һарадаа 2—3-һаа үсөөн бэшээр кинофильмнүүдые харуулжа байха ябадал эмхидхэхэ гэжэ ВКП(б)-гэй обкомой табадахи пленум кинофикациин управлениие уялгалһан байха юм. Фильмэнүүдэй удха тухай хөөрэлдөө хэхэ шухала.

Энэ зорилгые амжалтатайгаар шидхэлгэ хадаа кино арад зондо харуулха хэрэгые партийна организацинуудай һайнаар хүтэлбэрилһэнһөө ба энэ хэрэгтэ тэдэнэй анхаралаа үдэр бүри табиһанһаа ехээр дулдыдаха байна. Партийна организацинууд хадаа киноустановконуудай хүдэлмэриие, тэдэнэй кино харуулха түсэбүүд болон маршрудаа ямараар гүйсэдхэжэ байһыень, киномеханигуудые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ хэрэгые хинан шалгажа байха уялгатай. ВКП(б)-гэй айкомуудай пропаганда ба агитациин таһагууд хүдөөгэй зондо кино харуулха хэрэгые сэхэ хүтэлбэрилхэ ёһотой.

Хүдөөгэй бүхы нютагуудтахи арад зондо кино һайнаар харуулха гээшэ партийна организацинуудай болон аймагуудай кинофикациин таһагуудай шухала зорилго мүн.

Колхозууд хоорондын ГЭС

ОЧАМЧИРЕ (Абхазска АССР), июлиин 7. (ТАСС). Очамчирска районой 16 колхозууд Москва ба Дваби гэжэ хоёр горхонойнийлэһэн газарта колхоз хоорондын гидроэлектростанци барижа байна. Колхознигууд барилгын совет байгуулаа. Хүдөө ажахын артельнүүдэй эрхим хүнүүд—кукурузын, тамхинай, сайн үндэр ургасын мастернууд соведэй составта ороно. Тус совет колхозуудай хоорондо социалистическэ мүрысөө эмхидхэнэ, хүдэлмэри түсэблэнэ, хүдэлмэриин графигай бэелэлтэ шалгана. Соведэй гэшүүд нютагай барилгын материалнуудые бэдэрхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Барилгын талмай дээрэ үдэр бүри 300—400 колхознигууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр газар малтаха ба бетон табиха хүдэлмэри дүүргэнэ, ГЭС-эй байшан барина, электричество дамжуулха лининүүдые татана.

Колхоз хоорондын хүсэтэ шэнэ гидроэлектростанци колхозно малажалай 40 фермэнүүдые механизировалхэ арга олгоно. Тус энергинь колхозуудай хирпиисын, черепицын, модо хюрөөдэлгын заводуудта хэрэглэгдэхэ байна. ГЭС хадаа тэрэ шадарай тосхонуудай мянган гэрнүүдтэ гэрэл үгэхэ юм.

Түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэнэ

Усть-Баргажанай загаһанай комбинадай ба загаһанай ажалтай колхозуудай гэшүүд загаһа бариха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэнэ. Тус комбинадай гословын бригаданууд энэ жэлэй хоёрдохи кварталай түсэбые болзорһоонь урид 5 үдэр соо 114,6 процент дүүргэө.

Бүхы загаһашадаа социалистическэ мүрысөөндэ оруулһан нүхэд Д. Цивилёвой болон С. Бондаренко гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые 229 ба 137 процент дүүргэһэн байна.

Тиихэдэ, нүхэр Цивилёвой бригада үнгэрэгшэ хахад жэл соо бүхэли жэлэйнгээ түсэб аяар 50 процентээр үлүүлэн дүүргэө. Мүнөө тус бригадын гэшүүд ажахын жэлэй эсэс хүрэтэр үшөө 3 мянган пүүд эрхим шанартай загаһа түсэбһөө гадуур гүрэндөө тушаахын түлөө тэмсэл хэжэ эхилээ.

Мүн Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Кац), Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Кирпичев) загаһа бариха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэнэ. Тус колхозууд загаһа бариха хоёрдохи кварталайнгаа түсэбүүдые мүн лэ үлүүлэн дүүргэө.

Д. Гыргенов.

БМАССР-эй хүдөө ажахын бүхы механизаторнуудта, самоходно ба тракторна сенокосилкануудай машинистнуудта

нэмэл бэшэг

Хүндэтэ нүхэд! Мүнөө республикын колхозуудай сабшалан дээрэ халуун хүдэлмэриин үе ябажа байна. Ниитын малда тэжээлэй бата бэхи база колхоз бүхэндэ байгуулха шиидхэхы ба харюусалгатай үе—үбһэ хуряалга эхилээ.

Мүнөө жэлэй үбһэ хуряалгын кампани урда жэлнүүдэйхидэ орходоо нилээд ондоо. Үбэлжэлгын бүхы үе соо адуу малаа тэжээлээр дүүрэн хангаха хэмжээтэйгээр тэжээл бэлэдхэхэ харюусалгатай шухала зорилго колхозно тосхонуудай ажалшадай урда табигданхай. Энэ бэлэн бэшэшье һаа, яһала дүүргэгдэмээр зорилго мүн. Энээниие амжалтатайгаар бэелүүлгэ хүдөө ажахын механизаторнуудай хүдэлмэриһөө нилээд дулдыдаха. Тэдэнэр болбол тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриин ехэнхи хубиие дүүргэхэ байна.

Үбһэ хуряалгын кампаниие түргэнөөр үнгэргэхэ бүхы арга боломжонууд бидэндэ бии. Парти ба правительство жэл бүри колхозно тосхонуудта хүдөө ажахын шэнэ техникэ эльгээнэ. Байгша ондо манай МТС шэнэ машинануудаар зэбсэтжүүлэгдээ. Тэрэ хадаа колхознигуудай ажал хүнгэдхэхэһөө гадна, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые нилээд хурдадхаха байна. Кяхтын аймагай колхозуудай сабшалан дээрэ КС-10 гэжэ самоходно сенокосилканууд түрүүшынхеэ харагдаба. Энэ һайн машиные шадамараар хэрэглэжэ шадаа һаа, тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ ехэхэн хубилалта хэгдэхэ байна. Зүгөөр сенокосилкые үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглахын тула тэрээниие гүнзэгыгөөр шудалха хэрэгтэй. Имагтал шадамараар жолоодожо шадабал, һаадгүйгөөр ба үндэр бүтээсэтэйгээр сабшаха байна.

Намайе самоходно сенокосилкын машинистаар томилоо гэжэ дуулан сасуу, үбһэ хуряалгада гарахаһаа бүри урид машинаяа шудалжа эхилээд, Усть-Киранска сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой сабшалан дээрэ туршалга хэһэн байнаб. Тиин түрүүшынгээ үдэр 12 гектар сабшуулааб. Иигэжэ энэ машинын гайхалтай һайн шанарыень бодото дээрэ хараһан байнаб.

Самоходно сенокосилка ганса хүнэй жолоодохоор зохёогдонхой. Гэбэшье, туршалгынгаа үе соо машинынгаа зүүн таладань туһалагшын һууха һуури тааруулаа һэм. Сэхынь хэлэхэдэ, сабшалангаймнай талмайнууд модо шулуунһаа, үндэһэнүүдһээ барандаа сэбэрлэгдэнхэй бэшэ. Тиимэһээ туһалагшамни гансашье зүүн талаһаа сабшалангай талмайе хаража ябаха бэшэ, мүн хоёр рычагуудые барижа, сабшалгын зүүн захын ба дундахи аппарадуудые жолоодохо байна. Хүдэлгэхэдэ таарамжатай байхын тула скоростиин коробкын рычагые би урагшань хэлтылгэн таарууланхайб. Машинын конструкцида энэ багахан хубилалта гэжэ һанахаар байбашье, тэрэнэй бүтээсые нилээд дээшэлүүлһэн, машинын хойноһоо бүри нигта һайнаар харууһалха ба частьнуудай эбдэрэлгые уридшалан зайсуулха арга боломжо олгоһон байна.

Удаадахи үдэрнүүдтэнь халаан соогоо 20, тиин 25 гектар сабшааб. Ажалаймнай бүтээсэ үдэр бүри таһалдалгүй ургажа, мүнөө 41 гектарта хүрэһэн байха юм. Гэбэшье, энээниие эсэс гэжэ һананагүйб. Үдэр бүри халаан соогоо нормын ёһоор 30 гектарай орондо 60 гектар сабшаха зорилго урдаа табинхайб.

Мүнөө Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой сабшалан дээрэ хүдэлмэрилнэб. Энэ жэлдэ ногооной ургаса тон һайн. Тэрээниие саг соонь, үргэлжэдөө таряа хуряалгын эхилтэр хуряаха гээшэ минии урдаа табиһан зорилго болоно.

Тракторна сенокосилкануудай зарим машинистнууд сабшалангай газарые уридшалан үзэхэ ябадалые үшөөл тоодоггүй зандаа. Энэ хадаа нилээд ехэ дутагдал болоно. Тиимэһээ сабшахаяа гарахын урда тээ би туһалагшатаяа хамта сабшалан дээрэ гаража, нигтаар шалган үзэһэнэй һүүлээр лэ машинаяа табидаг байнаб. Машинист болбол загуунайнгаа утые, ногооной ургасые, мүн тэрэшэлэн газарайнгаа шэнжые һайн мэдэхэ ёһотой. Энэ хадаа сенокосилкаяа зүбөөр жолоодохын тула хэрэгтэй юм.

Хэрбээ ногооной дунда зэргээр ургаһан байгаа һаа, би машинаяа гурбадахи скоростёорнь ябуулдагби. Таарамжагүй, буртаг газарта хоёрдохи скоростёор сабшуулнаб. Һүүлэй үедэ ехэнхидээ түргэн скоростёор сабшуулдаг болонхойб.

Машинын хойноһоо нарин нигтаар техническэ харууһалга хэхэ гээшэ һаадгүй хүдэлмэрилхэ хэрэгтэ ямар шухала байһан тухайнь хэлэһэнэйшье хэрэггүй. Тиимэһээ үдэр бүри үглөөгүүр сенокосилкынгаа хойноһоо техническэ харууһалга хэдэг, шүрэбүүд болон сабшалгын аппарадыень шалгадаг, нэмэжэ тоһододог байнабди. Сенокосилкымни холодоо бэлэн байдаг ба тэрэнэй техническэ һайн шанарта батаар найдадаг ябадал, тэжээл бэлэдхэлгын түсэбые шадаал һаа амжалта түгэсөөр дүүргэхын түлөө оролдолго хадаа улам дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялга абаха зорилго намда түрүүлээ. Үдэр бүри нормын ёһоор 30 гектарай орондо 60 гектар сабшаха, тиихэдэ сезон соогоо мянган гектарай орондо 1500 гектар сабшаха, сенокосилкаяа жэшээтээр харууһалха ба бүрин бүтэнөөр ашаглахын түлөө социалистическэ уялга абанаб.

Нүхэд! Самоходно ба тракторна сенокосилкануудай машинистнууд, республикын хүдөө ажахын механизаторнууд! Үбһэ хуряалгын кампаниие түргэнөөр үнгэргэхын түлөө, үргэлжэдөө таряа хуряалга эхилхын урда тээ үбһэ сабшалгын түсэбые агрегат бүхэнэй дүүргэхын ба ниитынгээ малые тэжээлээр хангалгадань колхозуудта туһалхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхыетнай Таанадые уряалнаб.

Үбһэ хуряалгые түргэнөөр дүүргэхэ, ниитынгээ адуу малые тэжээлээр хангаха гээшэ манай хамтын зорилго мүн.

Нүхэдүүд, мүрысөөндэ оролсое!

Г. Паньков, Кяхтын МТС-эй самоходно сенокосилкын машинист.

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДТА ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ЯБАСА ТУХАЙ

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной июлиин 10-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Үбһэ сабшалга	Силос даралга	Набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ
Кяхтын	18,9	94,2	34,8
Мухаршэбэрэй	15,7	58,0	41,0
Кабанскын	15,5	96,6	68,7
Кударын	12,6	111,9	21,7
Бичурын	12,2	96,8	27,6
Байкало-Кударын	9,8	44,8	65.3
Прибайкальска	8,5	130,1	65,7
Иволгын	6,3	42,2	30,9
Сэлэнгын	6,0	8,6	20,6
Тарбагатайн	5,3	47,6	34.8
Закаменай	5,0	117,0	32,0
Түнхэнэй	5,0	28,9	72.7
Зэдын	3,5	30,0	48,7
Хэжэнгын	3,3	62,4	30,9
Курумканай	2,4	24,8	38,0
Баргажанай	2,3	19,0	40,1
Заиграйн	1,7	34,7	51,3
Хоринн	1,4	13,7	10,7
Яруунын	0,2	7,5	48,0
Ториин	—	61,2	46,5

Набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэбэ

Кяхтын аймагай «Большевик» колхоз тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри муу бэшээр эмхидхээ. Үбһэндэ жэгдэрэн орохын урда тээ эндэхи колхознигууд 2500 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхээд, 100 гаран тонно эртын силос дараһан байна. Тиихэ зуураа эдэнэр бэлэдхэһэн набша намаагаа заабариин ёһоор хатаана. Силосые һайн ханатай нүхэн соо дараһан байна.

Июнь һарын һүүлэй үдэрнүүдтэ энэ колхоз үбһэ сабшалгаа эхилээ. Мүнөө 100 гаран гектар газар сабшагдаад, хуряагдажа ба сомогдожо байна. Тус колхозой сабшалан дээрэ түрүүшын һүринүүд боложо захалаа.

С. Зодбоев.

Сэлэнгынхид удаарһаар

Үбһэ хуряалга эхилһээр арба гаран хоног үнгэрөөд байна. Сэлэнгын аймагай колхозууд тус кампаниие ямар эмхидхэлтэйгээр эхилээб, мүнөө юу хээд байнаб гэжэ хаража үзэе.

Табигдаһан графигай ёһоор, июлиин 15-да аймаг дотор 3900 гектар сабшагдаха байгаа. Теэд, июлиин 10-най байдалаар мянга хүрэхэгүй га сабшагдаад байха юм. Аймагай колхозууд үбһэ хуряалгые үргэн далайсатайгаар ябуулжа үшөө эхилээгүй байна.

Мүнөө голой сабшаланда сенокосилкануудые дүүрэн хүсөөрнь табихаар болоо. Теэд, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ногоон үшөө хүсэд ургаагүй гэжэ тоолоно.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз олон толгой малтай юм. Гэбэшье, тус колхозой правлени үбһэ ехээр сабшажа абаха, тэжээл бэлэдхэлгые богони болзор соо дүүргэхэ хэрэгтэ ёһотой анхарал хандуулнагүй. Эндэ тус бүридөө табяад хүнүүдтэй 5 бригада сабшалан дээрэ гаранхай. Теэд, июлиин 8-да оройдоо 61 га сабшагдаад байха юм. 13 сенокосилкануудай гурбаниинь лэ хүдэлмэрилжэ эхилээ. Сэлэнгын МТС-эй тракторна агрегалууд эндэ хүдэлмэрилжэ эхилээгүй байһаар.

Хэрбээ үбһэ ногооной ехээр ургахые хүлеэжэ байгаад, набшаһата тэжээл бэлэдхэлгые ба силос даралгые үргэнөөр ябуулжа байгаа юм гү гэхэдэ, огто тиимэ бэшэ. Силос дараха түсэбынь 1100 тонно. Теэд июль һарын гараад байхада нэгэшье тонно силос дарагдаадүй байна. Урда жэлнүүтэ бэлдэгдэһэн 16—17 нүхэнүүдэй бэлэн байһан тула тэдэниие заһабарилаад, сэбэрлээд, эртын силос амжалтатайгаар дараха арга бии байгаа. Тиихэдэ 10 гаран мянган центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбтэй аад, 400 шахуу центнер бэлдэнхэй. Теэд, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд (түрүүлэгшэнь нүхэр Очиров, парторганизациинь секретарь нүхэр Данзанов) һанаа амаршаг һууһаар.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ МТС-үүд ехэ үүргэ ээлнэ. Мүнөө жэлдэ тракторна сенокосилканууд ба агрегадууд үбһэ сабшаха түсэбөө саг болзор соонь дүүргэхэ ёһотой. Гэбэшье, Сэлэнгын аймагай МТС-үүд хүсэдөөр хүдэлмэрилжэ эхилээдүй. Селендумын МТС-эй тракторна 2 сенокосилка, 11 агрегадууд «Социализм», Калининай, Молотовой, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудта хүдэлмэрилхэ юм. Июлиин 4-дэ миил хоёрхон агрегат Калининай нэрэмжэтэ колхоздо абаашагдаһан байна. Бэшэ агрегадууд ба сенокосилканууд МТС-эй территори дээрэ хэбтэһээр. МТС-эй директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Онётов «колхозуудһаа трактористнууд ерэжэ абаашахал ёһотой аад лэ, байгдана гээшэ» гэжэ ямаршье гайхалгүйгөөр хөөрэнэ.

Тэрэшэлэн Сэлэнгын МТС үбһэ сабшалгые тон муу эмхидхэлтэйгээр эхилэнхэй. Агрегадууд ба сенокосилкануудынь үбһэ сабшалгые эхилбэшье, хэды гектарай сабшагдаһые МТС-эй дирекци мэдэнэгүй. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо тракторна нэгэ агрегат июлиин 6-һаа хүдэлмэрилжэ эхилээ. Теэд, энэ агрегадай юу хэжэ байһаниинь МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдтэ мэдэгдэнэгүй. Тиихэдэ энэ агрегат точилогүйгөөр сабшалгада гараад, машинистнуудынь хюрөөнүүдээ гараараа бүлюудэжэ, үнэтэ сагаа дэмы гээжэ байха юм.

Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо 36 сенокосилкануудай миил арбаадынь хүдэлмэрилнэ. Гараар сабшалга дээрэ олон хүнүүд нормоёо дүүргэдэггүй байна. Мүнөө болотор бригадануудаар морид хубаарилагдаагүй. № 3 бригадада (бригадирынь нүхэр Очиров) бухал шэрэхэ моридгүй дээрэһээ хори гаран гектарай бухаллагдаһан үбһэ һүрилэгдөөгүй байна.

Мүн эндэ набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ ба силос даралгаар мүртэй юумэн хэгдээгүй. Хамта 3 мянга гаран центнер набшаһата тэжээл (түсэбынь 19.660 центнер) бэлэдхэгдээ.

Колхозой партийна организаци үбһэ хуряалгада ябагшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулна, социалистическэ мүрысөө эмхидхэнэгүй. Бригадануудтань миил 2—3 коммунистнууд хүдэлмэрилнэ. Харин тиихэдэ тус парторганизацида 83 коммунистнууд тоологдоно. Парторганизациин секретариие орлогшо нүхэр Тубанов бригада бүхэндэ хэды агитаторнууд бииб, тэдэнэр ямар хүдэлмэри хэнэб гэжэ тодорхойгоор мэдэнэгүй.

Полевой стануудаар «дэйшалхы хуудаһанууд» гаргагдаа болобошье, газетнэ витринэнүүд үшөө хэгдээгүй байна. Агитаторнууд газетэ, журналнуудай һониинуудые колхознигуудта тон үсөөн уншана. Лекци ба элидхэлнүүд үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хойшо оройдоо уншагдаагүй.

Тэрэшэлэн «Социализм», Кагановичын, Калининай нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудта тэжээл бэлэдхэлгэ баһал иимэ хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна.

Б. Дашиев, манай кор.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийна һуралсалай жэлэй дүнгүүд тухай

ВКП(б)-гэй Заиграйн айком коммунистнуудай политическэ һуралсалые энэ жэлдэ зарим тэды һайжаруулаа.

Политһургуулинууд ба кружогууд энэ жэлдэ нилээд олошорһон байна. Һуралсалай нэгэдэхи ба хоёрдохи жэлэй 64 политһургуулинууд, В. И. Ленин ба И. В. Сталинай биографие шудалха 5 кружогууд, ВКП(б)-гэй түүхые шудалха нэгэдэхи ба хоёрдохи жэлэй 40 кружогууд, ВКП(б)-гэй түүхые шудалха дээшэлүүлһэн түхэлэй 3 кружок, үдэшын партийна һургуули хүдэлмэрилөө. Политическэ һуралсалда 1423 хүнүүд һуралсаа. Тэрэ тоодо партийна ба советскэ эдэбхитэд, хүдөөгэй интеллигенци, колхознигууд ба хүдэлмэришэд оролсоно.

ВКП(б)-гэй айком болбол пропагандистска кадрнуудые шэлэн һонголгодо ехэ наринаар хандаһан байна. Тэдэнэй олонхинь дээдэ һургуулитай ба пропагандистска дүй дүршэл ехэтэй хүнүүд юм.

Пропагандистнуудай теоретическэ ба методическа бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ айкомой зүгһөө ехэ анхарал хандуулагдадаг болоо. Айком болбол пропагандистнуудай семинар 8 удаа үнгэргэжэ, тэндэ теоретическэ ба методическа асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

ВКП(б)-гэй айком хадаа консультантнуудай хүдэлмэрие ходо-доо хинан шалгажа байгаа. ВКП(б)-гэй түүхые шудалагшадта туһаламжа болгон теоретическэ темэнүүдээр 80 гаран лекцинүүд ба олон хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөө.

Эдэ бүгэдын ашаар олонхи политһургуулинууд ба кружогууд партийна һуралсалай жэлые идейно-политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргөө. Илангаяа Ново-Брянска МТС-эй (пропагандистнь нүхэр Зайцев), аймагай хэлхеэ холбооной конторын (пропагандистнь нүхэр Близнюк), гүрэнэй селекционно станциин (пропагандистнь нүхэр Останин), парторганизацинуудай дэргэдэхи хоёрдохи жэлэй политһургуулинууд, Калининай нэрэмжэтэ колхозой (пропагандистнь нүхэр Шульгин), Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (пропагандистнь нүхэр Трофимов) партийна организацинуудай дэргэдэхи ВКП(б)-гэй түүхые шудалха кружогууд һуралсалай жэлые амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Эндэ бүхы һурагшадынь үзэһэн материалаа һайнаар ойлгожо гараа. Илангаяа нүхэд Алексеев, Жерлов (Ново-Брянска МТС), Шумков, Колокольцев (аймагай хэлхеэ холбооной конторо), Воробьев, Мурзина, Каландарашвили, Молоков, Сукнев (Үнэгэтэйн дунда һургуули) гэгшэдэй амжалтануудые тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Марксизм-ленинизмын теорие бэеэ даагаад шудалагшадай олонхинь өөһэдынгөө теоретическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлхын тулада һайнаар хүдэлмэрилһэн байна. Тэдэнэй тоодо нүхэд Березин, Братеньков (Шулуутайн леспромхоз), Близнюк (аймагай хэлхеэ холбооной конторо), Мурзин (айфо) ба бусад оролсоно.

Гэхэ зуура, партийна гэгээрэлэй талаар партиин Заиграйн айкомой хүдэлмэридэ хэдэн дутагдалнууд гараһан байгаа. Партийна гэгээрэлэй сетиие бүридхэхэдөө, олон партийна эхин организацинууд коммунистнуудтайгаа хөөрэлдөөгүй, тэдэнэй һанамжые, политическэ ба юрэнхы эрдэмэй талаар бэлэдхэлые хараадаа абаагүй байгаа.

Зарим политһургуулинуудай ба кружогуудай пропагандистнууд занятинуудаа муу бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэдэг ба һурагшадтаа марксистско-ленинскэ теориин асуудалнуудые гүнзэгыгөөр ойлгуулжа шададаггүй байгаа. Гадна, зарим политһургуулинуудай ба кружогуудай һурагшад хүндэгүй шалтагаангаар занятинуудые гээгээ.

Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин дэргэдэхи политһургуулиин (пропагандистнь нүхэр Нимбудаева) 10 һурагшадай 4-нь программна материалаа ойлгоогүй гараа. Мүн Сталинай, Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Улаан Эрхирик» ба бусад зарим колхозуудай партийна организацинуудта эмхидхэгдэһэн политһургуулинууд ба кружогуудай хүдэлмэридэ олон дутагдалнууд бии байгаа.

Партиин айкомой саг үргэлжэ хинан шалгажа байдаггүй дээрэһээ марксизм-ленинизмые бэеэ даагаад шудалагшадай хүдэлмэридэ мүн лэ дутагдалнууд үзэгдэһэн байна. Зарим коммунистнууд марксизм-ленинизмые бэеэ даагаад шудалдаг гэжэ нэрэ зүүгээд лэ үнэн дээрээ энэ талаар юушье хээгүй. Жэшээлхэдэ, Эрийскэ леспромхозой парторганизациин коммунистнууд Гыпылов, Козлов, «Улаан-Эрхирик» колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Бальжиров гэгшэд энэ һуралсалай жэл соо ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курсын нэгэшье бүлэг, марксизм-ленинизмын классигуудай нэгэшье зохёол шудалаагүй байха юм.

Эдэ бүгэдэ дутагдалнуудай гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, партийна һуралсалые ВКП(б)-гэй айкомой үшөө һулаар хүтэлбэрилдэг ябадал болоно.

ВКП(б)-гэй Заиграйн айком 1950—1951 оной һуралсалай жэлдэ үзэгдэһэн дутагдалнуудые ерэхэ жэлдэ дахин дабтахагүйн тулада ехэ хүсэлэл гаргажа байна.

Партиин айком болбол һуралсалай шэнэ жэлдэ пропагандистска кадрнуудай теоретическэ бэлэдхэлые ба дүй дүршэлыень дээшэлүүлхэ, марксизм-ленинизмые бэеэ даагаад шудалагшадта, партийна һуралсалые эмхидхэлгын бүхы асуудалнуудаар партийна эхин организацинуудта бодото туһаламжа үзүүлхэ ябадалда ехэ анхаралаа хандуулха болоно.

Мүнөө ВКП(б)-гэй айком партийна гэгээрэлэй сетиие бүридхэхэ, пропагандистнуудые шэлэн олохо асуудалые шиидхэжэ эхилбэ.

С. Хандажапов, ВКП(б)-гэй Заиграйн айкомой секретарь.

Ленинград. «Пневматика» гэжэ завод коммунизмын барилгануудые пневматическа машинануудаар ба инструментээр хангана. Тус завод Волгодонстройдо, Куйбышевскэ гидроэлектростанциин барилгада ба Туркмени руу олон зуугаад балтануудые, пневматическа үрөмүүдые ба бусад зэмсэгүүдые эльгээбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Заводой эрхим слесарьнууд-хабсаргагшад, гүрбанзуутан Л. И. Иванов (зүүн гарһаа) ба В. Б. Гордеев гэгшэд үрөмдэлгын ба сохилтын балтануудые хаража байна. ТАСС-эй фотохронико.

Хориин леспромхоз мүрысөөндэ илаба

Ой модоной ба модо урадхуулгын промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай обком «Бурмонголлес» трестын предприятинуудай хоорондын социалистическэ мүрысөөнэй хоёрдохи кварталай дүн гаргаба.

Хориин, Курбын, Хандагайн, Баруун-Тарбагатайн Черемуховска ба Эрийскэ леспромхозуудай коллективүүд хоёрдохи квартал соо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ квартальна түсэбөө үлүүлэн дүүргээ гэжэ обком тэмдэглэбэ. Хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые 135 процент дүүргэһэн Хориин леспромхозой коллективые (директорынь нүхэр Якищенок, рабочкомой түрүүлэгшэ нүхэр Хангалов) социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ гэжэ тоолоод, нэгэдэхи кварталай мүрысөөнэй дүнгүүдээр тэрээндэ барюулагдаһан дамжуулгын Улаан тугые үлөөхэ гэжэ шиидэбэ.

Модо бэлэдхэлгэ, шэрэлгэ ба урадхуулга дээрэ механизмуудай хүсые дүүрэнээр ашаглаха хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулхыень леспромхозуудай директорнүүдые, рабочкомуудай түрүүлэгшэнэрые союзай обком уялгалаа.

Хэмжээ юундэ абтанагүйб?

Үдэ гол дээрэ модо урадхуулга эхилһээр үнинэй. Тиин, энэ үедэ хэдэн мянгаад кубометр модон Улан-Удын модоной заводой гаваньда ерэбэшье, уһанһаа абтангүй, хэрэглэгшэдтээ хүргэгдэнгүй хэбтэжэ байһаар.

Эдэ модонуудые уһанһаа гаргажа, саашадань ашаглаха ёһотой механизированнэ шэлэй заводой (директорынь нүхэр Болсохоев), Улан-Удын модоной заводой (директорынь нүхэр Цитрон) коллективүүд модонуудые уһанһаа гаргаха хэрэгтэ ямаршье бэлэдхэлгүй байшоо. Тиимэһээ, энэ хүдэлмэриин график түрүүшын үдэрһөө эхилэн тапалдажа байна. Мүнөө хэдэн мянган кубометр модон эндэ уһан соогоо байха юм.

Тиихэдэ, хэдэн зуугаад кубометр модон уһанһаа абтабашье, тэрээниие хюрөөдэжэ, хатааха хүдэлмэри эндэ эхилээдүй зандаа. Гадна, шэлэй заводто үгтэһэн модонууд мүнөө болотор зөөгдэнэгүй. Серовой нэрэмжэтэ катерай капитан нүхэр Малыгин модо һаллаха хүдэлмэришэдэй ерээдүй дээрэһээ боложо, һүүлэй аяар 6 үдэр соо катераа ажалгүй байлгаа. Урдажа ерэһэн модонуудые модоной заводойхид тушаажа абаха талмайгүй байба. Тиимэһээ Үдэ голой 5-дахи километртэ модо урадхуулжа байһан 36 модошод 3 час соо миин байжа, 108 час хүдэлмэриин саг дэмы гээһэн байха юм.

Иимэ байдал гансал һүүлэй үдэрнүүдтэ гараа бэшэ, мүн энээнэй урда тээшье үзэгдэһэн юм. Теэд, «Бурмонголлес» трестын хүтэлбэрилэгшэд тохёолдоһон дутуунуудые усадхаха талаар ямаршье хэмжээ абадаггүй байхань гайхалтай.

Г. Намжилов.

ТАРЯА ХУРЯАЛГЫЕ ТҮГЭС БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАЯ

Суменковой жэшээгээр

Ториин МТС-эй комбайнернууд Суулгын МТС-эй комбайнер нүхэр Суменковой үүсхэл халуунаар дэмжэбэ. Комбайнернуудай суглаан дээрэ самоходно комбайнай комбайнер нүхэр И. Игашев иигэжэ хэлэбэ:

— Нёдондо манай МТС-тэ комбайнернуудай хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэһэн байгаа. Комбайнова агрегадуудай состав саг үргэлжэ һэлгэгдэдэг, энэнь тэдэнэй ажалай бүтээсые доошолуулдаг һэн. Тэрэшэлэн часай графигаар хуряалга эмхидхэгдээгүй байгаа. Нёдондо-нойнгоо алдуунуудһаа һургаал абажа, мүнөө жэлдэ һайнаар хүдэлмэрилхэ, хуряалгые богони болзор соо, гээлтэгүйгөөр үнгэрөөхэ гээшэ манай зорилго мүн. Хүдэлмэриин үдэрэй турша өөрынгөө комбайнаар — 450 гектар, хуряалгын эсэс хүрэтэр [...] гектар таряа эрхим шанартайгаар хуряаха гэһэн уялга абанаб.

Комбайнер Зайцев нүхэр [...]шевой жэшээгээр хүдэлмэриин үдэр соо—400 гектар, хуряалга дүүрэтэр 500 гектар таряа хуря[аха] уялга абаба. Удаань, бүхы [ком]байнернууд уялгануудые а[баба]. Комбайнернуудай коллектив [ком]байнуудаа үшөө дахин ша[лга]жа, заһабаринь дутагдал[нуу]дые усадхаха гэжэ хэлсэбэ.

П. Ангаро[в].

Захиралта хүлеэгээд һууна

ИВОЛГА. (Телефоноор абтаба). Сталинай нэрэмжэтэ, Гильбирын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд хушалтатай тогуудые ба амбарнуудые заһабарилжа захаланхай. Зүгөөр аймагай бусад колхозуудта таряа хуряалгада бэлэдхэл үшөө эхилээдүй.

Аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһаг, тэрэниие даагша нүхэр Бурдуковский аймагай колхозуудта таряа хуряалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ябасые оройдоо мэдэнэгүй, энэ хүдэлмэриие эхилхэ тухай дээрэһээ захиралта хүлеэгээд һуужа байна.

Үдэр саг ошожол, таряа хуряалга болотор богонихон болзор үлэжэ байна. Теэд аймагай олонхи колхозууд энэ харюусалгата кампанида бэлэдхэжэ захалаадүй байна. Жэшээнь, Маленковой, Молотовой нэрэмжэтэ, Калёновско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд бүри юушье хээдүй. Таряа хуряалгын простой машинанууд заһабарилагданагүй.

Тэрэшэлэн Иволгын МТС муу бэлэдхэлтэй байна. 23 комбайнуудай 12-ынь бэлэн болоһон нэрэтэй. Теэд үнэндөө эдээнэйнь нэгэнииншье хүсэд заһабарилагдаа[гүй], отолдог аппарадайнь, хедерэй, моторойнь, ямар нэгэн механ[изм] дутуу байха юм. Мастерскойе д[ааг]ша нүхэр Белоколодов «эдэ к[ом]байнуудые юрэнхыдөө заһаба[ри]лагдаа, теэд зарим механизм[уу]дынь үшөө хүсэлдүүлэгдээдүй [бай]на» гэжэ өөрөө хөөрэнэ. Тии[хэдэ] МК-1100 гэжэ тракторна 12 ме[тр]тилкануудай нэгэниинше заһаба[ри]лагдаадүй. Мүн энэ МТС-эй жат[ка]нууд мастерскойдоо суглуулагда[ад]үй, нёдондо ябаһан газартаа [хэб]тэһээр. Жэшээнь, Маленковой [нэ]рэмжэтэ колхоздо хоёр жатка нёдондоной хэбтэһээр зандаа.

Эдэ баримтанууд юу харуул[на] гэхэдэ, зарим колхозуудай, МТ[С]үүдэй хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэ[ри]имагтал дээрээ оротоходоо кам[па]нийн үедэ ябуулаад, зарим уч[ар]тогтаа юуншье боложо байдагые обёордоггүй байна. Мүн аймг[үй]сэдкомой хүдөө ажахын таһаг[ай] даагша нүхэр Бурдуковский ре[с]публикын хүдөө ажахын Министе[р]ствын зүгһөө захиралтын үгы ха[ра]һаар амар һуужа байна.

А. Антонов.

МТС соогоо түрүүлэгшэд

Бичурын МТС-эй түрүү тракторна бригаданууд бүхэреспубликанска мүрысөөндэ ороходоо абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна. Нүхэр И. Утенковой хүтэлбэрилдэг № 2 тракторна бригада МТС соогоо түрүү һуури эзэлжэ, дирекциин ба парторганизациин дамжуулгын Улаан туг абаба.

Тус бригада тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб 69 процент дүүргэһэн ба 6805 килограмм горючи ба түрхихэ материал арбилһан байна. Тэрэшэлэн Калининай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхо[зой] поли дээрэ хүдэлмэрилдэг № [...] бригада мүн һайнаар хүдэлмэ[ри]лөө. Тракторна хүдэлмэриин[гээ] жэлэй түсэб 60 процент дүүрг[өө]. Тиихэдэ энэ бригада тарилгын т[ү]сэб 112 процент, пар хахалалг[ые] —177 процент дүүргэһэн бай[на]. Бригадын эрхим трактористну[уд] Роман Шиханов ба Василий Фед[о]ров гэгшэд 464—464 гектар (з[ө]лэн хахалалгаар) элдүүрилһэн [ба] 685 килограмм горючи ба тоһодо[х]материал алмаһан байна.

А. Аюров.

Таряа тушаан абалгада эрхимээр бэлэдхэхэ

Республикын колхозуудай полинууд дээрэ яһала һайн ургаса ургажа байна. Хуряагдаһан таряае хаһа саг соонь тушаажа абаха ба һайнаар хадагалха хэрэгтэ эрхимээр түхеэрэгдэһэн бэлэдхэлэй пунктнуудай материально-техническэ база ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Шэнэ ургасын таряа зааханшье һаадгүйгөөр тушаажа абахын тула бүхы складууд, таряа сэбэрлэлгын машинанууд, транспортна хэрэгсэлнүүд, шэгнүүрэй-лабораторно ажахы, автопарк болон бусад бүрин түгэсөөр бэлэдхэгдэхэ ёһотой.

СССР-эй правительствын тогтоолоор республикын бэлэдхэлэй органуудай урда тодорхой заабари үгтэһэн болобошье, техническэ базануудые шэнээр барилга ба бэлэдхэлгэ манай республика дотор тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Жэшээнь, «Востокзаготзерногой» республиканска конторо шэнэ барилгануудые хэхэ түсэбөө оройдоо 41 процент, «Реалбаза»—33, «Главзаготсортзерногой» конторо 70 процент дүүргээ. Тиихэдэ амбарай хоротонтой тэмсэхэ Бурят-Монголой конторо складуудые дезинсекцилхэ түсэбөө оройдоо 2 процент дүүргэһэн байха юм. Мүн бэлэдхэлэй Сэлэнгын, Татауровска, Ганзуринска, Усть Кяхтын, Суулгын пунктнуудай директорнүүд заһабарилгын хүдэлмэринүүдые правительствын тогтооһон болзор соо дүүргэхэ ябадал хангаагүй. Үнгэрхэдөө зарим пунктнуудай директорнүүд техническэ базынгаа бэлэдхэгдэһэн тухай худал мэдээнүүдые үгэжэ, мэхэлдэг байба. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын пунктын директор нүхэр Арсентьев болбол № 1 склад заһагдажа байна гэжэ худалаар мэдээсээ. Иимэ ябадал Хориин, Билютайн пунктнуудай директорнүүдэй зүгһөө гаргагдаһан байна.

Бэлэдхэлэй Министерствын зарим аймагуудтахи түлөөлэгшэд дурсагдагша пунктнуудта барилгын ба техническэ базануудые бэлэдхэлгын хүдэлмэри эмхидхэхэһээ байтагай, энээн тушаа анхаралаа зааханшье хандуулдаггүй байха юм. Материально-техническэ базын хангалтагүйгөөр бэлэдхэгдэжэ байһан үшөө нэгэ шалтагаан хадаа «Востокзаготзерногой» республиканска конторын аппарадай муу хүдэлмэриин үрэ болоно. Тус конторын техническэ таһаг ба тэрээниие даагша нүхэр Склянов болбол бэлэдхэлэй пунктнуудта практическа туһаламжа тон багаар үзүүлдэг, техническэ базые бэлэдхэлгэдэ хамаарангүй байдаг юм.

«Республикын колхозуудта 1951 оной таряа хуряалгада хушалтатай тогууд, зернохранилищинууд, зерносушилканууд, хуряалгын ба таряа сэбэрлэлгын машинануудые бэлэдхэхэ хэмжээнүүд тухай» тогтоолоороо республикын Министрнүүдэй Совет болбол колхозуудта дурсагдагша барилгануудые хэхэ түсэб баталһан байгаа. Теэд энэ тогтоол тон хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Мүнөө нэгэшье колхоздо нэгэшье ток, зернохранилищи ба сушилка шэнээр баригданагүй, хуушануудынь заһабарилагданагүй. Бэлэдхэлэй Министерствын аймагуудтахи түлөөлэгшэд колхозуудта дурсагдагша барилгануудай хэгдэжэ ба заһагдажа байһаниие мэдэдэггүй, энэ хэрэгтэ тон хамаагүйгөөр хандадаг, тэрээниие түргэдхэхын түлөө зааханшье оролдолго гаргадаггүй байна.

Таряа бэлэдхэлэй хүдэлмэриие хаһа болзортонь дүүргэхэ хэрэгтэ автопарк угаа ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. «Союззаготтрансын» автопарк хадаа байгша оной июлиин 1 болотор бүхы автомашинануудта шофернуудые олохо, тэрэшэлэн зэр зэмсэгүүд ба запасной частьнуудаар хангаха уялгатай байгаа. Гэбэшье, мүнөө автомашинануудайнь оройдоо 66 процентнь техническэ талаар бэлэн болгогдонхой. Түсэбөөр хараалагдаһан капитальна заһабарилга дүүргэгдээгүй. Дунда зэргын заһабарилга миил 79 процент, текущи заһабарилга 75 процент дүүргэгдээ. Республикын Министрнүүдэй Совет болбол өөрынгөө февралиин 27-ной тогтоолоор байгша оной июлиин 1 болотор «Союззаготтранс» трестдэ ЗИС—150 маркын автомашинын 30 радиатор, ГАЗ—51 автомашинын 10, ЗИС—5 автомашинын 10 радиатор үгэхэ гэжэ «Автотракторосбытэй» Бурят-Монголой конторые (нүхэр Ламброзо) уялгалһан байгаа. Теэд, нүхэр Ламброзо республикын Министрнүүдэй Соведэй захиралтые дүүргээгүй, байгша оной таряа шэрэлгэдэ 40 автомашина бэлэдхэхэ ябадалые таһалдуулха түйлдань хүргэһэн байха юм.

«Союззаготтранс» трестые эрхилэгшэ нүхэр Ветошников хүдөө ажахын продуктнуудые шэрэлгэдэ автотранспортые ойрын үдэрнүүдтэ бэлэн болгохо ябадал хангаха ёһотой.

Мүнөө жэлэй таряа шэрэлгэдэ элдэб организацинуудай олон автомашинанууд элсүүлэгдэхэ юм. Тэдэ автомашинанууд урда жэлнүүдэй жэшээгээр «Союззаготтрансын» авторотонуудта, тэрээнэй үгы газарта «Заготзерногой» пунктнуудта даалгагдаха байна. «Заготзерногой» пунктнууд тэдэ автомашинануудай хүдэлмэриие хинажа, таряа шэрэхэ түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангаха зэргэтэй.

Таряа бэлэдхэлэй үедэ пунктнуудай директорнүүд, таряа тушаан абагшад, складуудые даагшад бухгалтернууд болон лаборантнууд оперативнаар хүдэлмэрилжэ, элдэб хойрог нобшо ябадалнуудые гаргахагүй, документнүүдые зүбөөр ба түргэнөөр бэшэхэ уялгатай. Иигэбэл автомобильна ба морин транспорт һаатахагүй гээшэ.

Таряа хуряалгын эхилтэр таряа шэрэхэ транспортые, таряа хадагалха складуудые болон бусад олон хэрэгсэлнүүдые бүрин түгэс бэлэн болгохо шухала.

Түбхын түрүүндэ ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1951 оной июниин 15-най тогтоолой ёһоор элеваторай, складуудай, зерносушилкануудай, таряа сэбэрлэлгын машинануудай энергосиловой, шэгнүүрэй ба лабораторно түхеэрэлтэнүүд болон зэр зэмсэгүүдэй заһабарилгые июлиин 20-һоо хожомдуулангүй дүүргэхэ, июлиин 25 болотор зерноскладуудые, зерносушилканууд, Улан-Удын элеваторай таряа сэбэрлэлгын машинанууд болон зэр зэмсэгүүдые хоротон—хорхой сохонуудһаа сэбэрлэхын тула дезинсекци хэжэ дүүргэхэ, тэрэшэлэн июлиин 20 болотор бэлэдхэлэй пункт бүхэндэ сортовой таряа хадагалха тусхай зернохранилищинуудые бариха, августын 1 болотор таряа тушаажа абалга ба гүрэнэй таряа хадагалалга дээрэ хүдэлмэрилхэ кадрнуудые шэнэдхэн бэлэдхэхэ болон шэнээр һургаха, июлиин 20 болотор бэлэдхэлэй бүхы пунктнуудые хүдэлмэрилэгшэдөөр бүрин хангаха зорилго табигдана.

1951 ондо хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлдэ материально-техническэ базые түгэс бэлэн болгохо талаар парти ба правительствын заабариие республикын бэлэдхэлэй системын хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэнь лабтай.

Д. Мясников, бэлэдхэлэй албанай ахалагша советник, СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын БМАССР-тэхи түлөөлэгшэ.

Алдар солын нангин зүйлнүүд

Манай ороной столица Москва городто гоё һайхан байшан соо Улаан Армиин Центральна музей байдаг. Тэндэ Эхэ ороноймнай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй дайшалхы алдар солын нангин зүйлнүүд суглуулагданхай.

Музейн олон экспонадууд Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Советскэ Армиин туйлаһан алдарта илалтануудые, сталинска сэрэгэй наукын түгэлдэр хүсые эли тодоор харуулна. Эхэ орондомнай немецкэ фашистнуудай зэрлиг муухайгаар добтолон ороходонь, советскэ арад нүхэр Сталинай уряагаар сүлөөлэлгын нангин дайнда жагсаа юм. Добтолон ороһон дайсание гам хайрагүйгөөр бута сохин илахабди гэжэ советскэ хүнүүдэй инаг вождьдоо бэшэһэн түүхэтэ бэшэгүүд музейн витринэнүүдтэ хадагалаатай. Тэдэнэй нэгэн соонь иигэжэ бэшээтэй: «Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Намайе дайлалдажа байгаа Улаан Армиин зэргэдэ эльгээгыт гэжэ Таниие гуйнаб. Үнэһэн тоботог болоһон тосхонойнгоо, наһа барһан түрэлхидэйнгөө, советскэ Эхэ оронойнгоо түлөө фашистска зэрмэшэдһээ үһөөгөө абахые би хүсэнэб. Эхэ оронойнгоо нэрэ хүндые ба бэеэ даанхай байдалые хүлжэшэнгээ амисхал хүрэтэр хамгаалхаб».

Эхэ оронноймнай столица шадар болоһон дайн тухай хэдэн арбаад экспонадууд бии. Тусхай стенд 28 гвардеецүүд-панфиловецуудта зорюулагданхай. «Алхамшье гэдэргээ сухарихагүйбди, энэ хадаа бидэнэй дээдэ хуули» гэжэ эдэ геройнуудай хэлэһэн үгэнүүдые тэндэ уншахадаа зүрхэеэ хүдэлгэмөөр.

Музейдэ ерэгшэд Советскэ Союзай Герой, комсомолка Зоя Космодемьянскаяда зорюулагдаһан стендые үни байжа харанад. Алдарта партизанкын образые харуулһан олон экспонадуудай дунда урандураашa Таиса Жаспорай зураһан Зоянай портрет бии. Зоя басаганай энэ габьяата баатаршалга хадаа советскэ олон мянгаад патриодуудые улам зоригжуулһан байна. Тэрэнэй героическаар наһа барахыень мэдэхэдээ Зоянай һураһан Московско № 201 дунда һургуулиин олон һурагшад һайн дураараа фронт ошоһон юм.

1941 оной эсэстэ Москва шадар немецкэ сэрэг үй бута сохигдоһон байна. Советскэ Армиин дайшалхы ябуулгын хэмжээе схемэнүүд, штабуудай картанууд, трофейнүүд элеэр харуулна.

Советскэ партизануудай алдарта хэрэг тухай олон экспонадууд музейдэ табяатай. Смоленскын ой соогуурше, Белоруссии ба Украинадашье, Ленинград шадаршье дайсанай сэрэгүүдые ба техникые шэрэжэ ябаһан эшелонуудые эрэлхэг партизанууд тэһэлэн усадхадаг байгаа.

Советскэ арадай алдарта хүбүүн Николай Гастеллын портрет нэгэ стенддэ бии. Тэрэнэй баатаршалга тухай Совинформбюрогой мэдээсэл иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Эскадрилиин командир капитан Гастелло героическа баатаршалга хээ. Тэрэнэй самолёдой бензиновэ багые дайсанай зенитнэ буугай һомон тудаа. Тиихэдэнь дайсанай суглараад байһан автомашинанууд ба бензиновэ цистернэнүүд тээшэ улаан дүлэн болоһон самолёдоо эрэлхэг командир шэглүүлээ. Геройн самолёдтой хамта германска хэдэн арбаад машинанууд ба цистернэнүүд тэһэрээ».

Тиигэжэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түүхэнь алхам алхамаар нээгдэнэ. Сталинградска героическа байлдаан тухай экспонадууд олон. Сталинград шадар дайсанай группировкые хүреэлэн бута сохихо түсэбые нүхэр Сталин ба нүхэр Василевский хоёрой зохёожо байхые зураг дээрэ харанабди. Верховно Главнокомандалагшын приказые бэелүүлэн, советскэ сэрэгшэд энэ городые эрэлхэгээр хамгаалаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай шухала шатануудай нэгэниинь болохо Курска дугада болоһон байлдаан тухай олон материалнууд бии. Советскэ сэрэгшэдэй Орел ба Белград городуудые сүлөөлөөд, тэндэ хадхаһан улаан тугууд нэгэ зал соо бии. Тарнашанай юрын гэрэй макет-экспонат тус городуудые сүлөөлэлгын түүхэтэй холбоотой. Орел ба Белград городуудые Советскэ Армиин сүлөөлһэнтэй дашарамдуулан Москва городто түрүүшын салют хэхэ тухай түүхэтэ приказ нүхэр Сталин 1943 оной зун Баруун фронт гаража ябахадаа Ржев город шадархи Хорошево деревнидэ иимэ гэр соо гаргаһан байна.

«Дайсание усадхахабди» гэжэ нэрэтэй газетын 1944 оной августын 19-нэй номер тусхай витринэ соо бии. Тус номер хадаа Зүүн Пруссиин хилые 3-дахи Белорусска фронтын дабан гаралгада зорюулагданхай.

Эхэ оронойнгоо үмэнэ Верховно Главнокомандалагшын хэһэн агууехэ габьяае советскэ гүрэмнай ба араднай үндэрөөр сэгнээ. Нүхэр Сталинда Михаил Иванович Калининай «Илалта» ордение барюулжа байһан фотографи музейдэ бии.

1945 оной хабар. Дайнай дүүрэхэеэ байһан үе. Берлиниие советскэ сэрэгүүд дайшалан абаа. Рейхстагай байшангай хажуугаар советскэ танкнууд гарана. Стенднүүдтэ байһан зурагууд ба фотографинууд эдээниие элеэр харуулна.

Империалистическэ Японие бута сохилго тухай документнүүд тэндэ суглуулагданхай. Маньчжурида, Урда-Сахалинда, Курильска аралнууд дээрэ Советскэ Армиин туйлаһан түүхэтэ илалтануудые гэрэшэлһэн фотографинууд олон. Тэдэнэр хадаа орьёл үндэр Хинган уулые, Монголой хуурай губи талые советскэ сэрэгшэдэй эрэлхэгээр гаталан гараһые, Тихоокеанска флодой ба Улаан тугта Амурска флотилиин корабльнуудай дайшалхы ябуулгануудые музей харагшадта дахин һануулна.

Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд түүхэтэ үүргэеэ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, Европын арадуудые гитлеровскэ боолшолгоһоо сүлөөлөө. Болгариин, Чехословакиин, Венгриин, Румыниин, Польшын ажалшадай ба ниитын организацинуудай бэлэглэһэн олон бэлэгүүд музейн залнууд соо бии. Мүн Хитадай, Кореяын ажалшадай бэлэгүүд тэндэ табяатай.

Музейдэ тугуудай тусхай зал бии. Тэндэ үндэр шулуун табсан дээрэ, шэл соо Илалтын туг, тэрэниие тойрон алдар солоор суурхаһан сталинска полкнуудай ба дивизинүүдэй дайшалхы тугууд табяатай. Бута сохигдоһон гитлеровскэ армиин тугууд табсангай хажуугаар пол дээгүүр хэбтэнэ. Энэ хадаа манай агууехэ илалтын гэршэ болоно.

Тус залай тэг дундань «Илалтын салют» тухай картина. Улаан талмай. Хүхюу баяртай арад зон. Олон зуугаад прожекторнүүдэй гэрэлнүүд огторгойе эсхэн, Иосиф Виссарионович Сталинай томо портредые яларуулна.

Музейдэ хадагалаатай байдаг эдэ бүхы нангин зүйлнүүдые советскэ хүнүүд сэдьхэлээ хүдэлгэн харана. Тэдэнэр Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ манай хүнүүдэй харуулһан шэн зоригто баатаршалгануудые, советскэ хүнүүдэй бүхы илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша, агуу-ехэ вождь Иосиф Виссарионович Сталинай полководческо оюун бэлигые эли тодоор харуулан гэршэлнэ.

Н. Достанко.

Һонирхолтой концерт

Красноярска хизаарай «Таёжная» гэжэ амаралгын гэртэ эб найрамдалые хамгаалгын залуушуулай Бүхэдэлхэйн фестивальда Берлин ошохо кандидадууд, БМАССР-эй габьяата артистнар Л. Сахьянова, Ц. Бадмаев түрүүтэй бүлэг артистнар ехэ һонирхолтой концерт табяа. Тэдэнэр «Хун шубуута нуур» гэжэ баледһээ ба «Мэдэгмааша» оперoһоо зарим үзэгдэлнүүдые харуулһан байна.

Мүн тус концертдэ оперо ба баледэй театрын солистнар Н. Маторин, Е. Крылова, Ленинградска консерваториин студентнүүд Г. Синюшкин, В. Манкетов гэгшэд хабаадалсаа. Амарагшад концертын түлөө артистнарта халуун баясхалан хүргөө.

М. Николаев.

Заһабарилгын хүдэлмэриие дүүргэхээ байна

Бабушкин городой № 54 һургуули һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл һайнаар ябуулна. Һургуулиин байшангай пеэшэнүүд капитальнаар заһабарилагдаа, бүхы классууд ба кабинедүүд сагаадагдаа. Стол, стул, парта ба бусад хэрэгсэлнүүд шэрдэгдээ.

Хүүгэдэй хамтын байрын байшан гүйсэд заһабарилагдаһан байна. Мүнөө 25 тонно нүүрһэн бэлэдхэгдэжэ, һургуулиин газаа асарагданхай. Тэрэшэлэн номууд ба һуралсалай бусад хэрэгсэлнүүд олоор бэлэдхэгдэжэ байна.

Н. Святогор.

Һуралсалай хэрэгсэлнүүд хомор

Курумканай аймагай Дэрээнэй сельпогой (түрүүлэгшэнь нүхэр О. Бадмаев) магазинуудта циркуль, гуурһа, карандаш, транспортир ба бусад хэрэгсэлнүүд тон хомор. Һуралсалай жэлэй эхилтэр эдэ хэрэгсэлнүүдые асархые гүйнабди.

В. Баторов.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Шалгалтын комиссинууд муугаар хүдэлмэрилнэ

Яруунын аймагай олохон колхозуудай шалгалтын комиссинууд ёһо тэдыгээр шалгалтаяа үнгэргэнэ. Тэдэнэр жэлдээ 4 дахин шалгалта хэхэ байһан аад, тоосоото суглаанай урда арай гэжэ нэгэ дахин шалгадаг юм. Иимэ ушарһаа хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэһэн баримтанууд саг соогоо элирүүлэгдэнэгүй. 1950 ондо Исингын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ ба Кондиин сомоной «Коминтерн» колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдөө ажахын артелиин Уставые бүдүүлигээр эбдэжэ, ниитын газар, мал ба мүнгэн зөөри үриһэн байгаа. Эдэ хуули буса хэрэгүүд шалгалтын комиссинуудай хабаадалгагүйгөөр элирүүлэгдэһэн байна.

1951 оной нэгэдэхи хахадынь үнгэрөөд байна. Гэбэшье, аймагай колхозуудай шалгалтын комиссинууд үшөөл мүртэйгөөр хүдэлмэрилөөгүй байһаар.

Колхозуудай шалгалтын комиссинуудай муугаар хүдэлмэрилһэниие элирүүлһэн баримтанууд олон бии. Жэшээ болгон Үльдиргын сомоной колхозуудые абаад үзэе. Кировэй нэрэмжэтэ колхозой шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Найданов «шалгалта» энэ жэлдэ хээбди гэжэ мэдээсэһэн байгаа, теэд тэрэниие тодорхойлһон ямаршье документ үгы. Мүн иимэрхүү ушар Калининай, Ленинэй, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта үзэгдэнэ.

Гадна, эдэ комиссинууд колхознигуудай ажалта үдэр бүридхэлгэ ба тоо бэшэлгэ хүдөө ажахын артелиин Уставай ёһоор хэгдэнгүй, эбдэгдэжэ байһаниие хинан шалгадаггүй байна. Иимэһээ колхознигуудай ажалай дэбтэр соо ажалта үдэрнүүд тэмдэглэгдэдэггүй ябадал гарадаг болошоо. Кировэй ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай бригадирнууд ажалшадайнгаа май һарын ажалта үдэрнүүдые оройдоо тэмдэглээгүй байха юм.

Комсомольско сомоной Соведэй «Путь социализма» колхозой шофер энэ жэлэй март һарада гар дээрэһээ автомашинын запасной частьнуудые 3185 түхэригөөр худалдажа абаһан байна. Теэд, энэ мүнгэ гаргашалһан тухай зүб документ үгы.

Мүн бусадшье колхозуудта иимэрхүү ябадал үзэгдэнэ.

Дээрэ дурсагдаһан баримтанууд тус аймагай колхозуудай шалгалтын комиссинуудай даалгабарита хүдэлмэридөө тон халирхайгаар хандадагые эли тодоор харуулна гэээшэ.

С. Красиков.

Селькорнуудай материалнуудаар хэмжээ абтаба

Кяхтын аймагай Царам гэжэ тосхондо ажалшадта хаа яа кино харуулагдана гэһэн бэшэг манай редакцида ерэһэн байгаа.

Тус бэшэг шалгаад, хэмжээ абахынь тулада Кяхтын аймсоведэй гүйсэдкомдо эльгээгдээ һэн.

Тэндэһээ мэдээсэһэнэй ёһоор, аймагай кинофикациин таһагые даагша нүхэр Афанасьев кинофикациин хүдэлмэриие муугаар ябуулжа байһан дээрэһээ хүдэлмэриһөө гаргагдажа, аймагай ажалшадта кино харуулалгые һайжаруулха талаар хэмжээ абтаһан байна.

* * *

Баргажанай аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой комсомольско организаци муугаар хүдэлмэрилнэ, тэндэхи комсомолецууд колхозойнгоо хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсанагүй гэжэ манай селькор редакцида бэшэһэн байгаа.

Заагдаһан баримтануудые шалгаад, хэмжээ абахынь тулада тус бэшэг ВЛКСМ-эй Баргажанай айкомдо эльгээгдэһэн юм.

Дурсагдаһан баримтанууд бултадаа зүб байба. Комсомольско организациин хүдэлмэриие һайжаруулха ба туһаламжа хүргэхын тулада ВЛКСМ-эй айкомой гэшүүн нүхэр Новолодский тус колхоздо эльгээгдэһэн байгаа. ВЛКСМ-эй обкомой 2-дохи пленумэй дүнгүүд комсомольско организациин суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, комсомольско организациин хүдэлмэриие эрид һайжаруулха гэһэн тогтоол абтаба. Колхозойнгоо малда тэжээлэй база байгуулалсахын тула комсомолецууд ба залуушуул набшаһата тэжээл бэлэдхэлгээр социалистическэ уялга абаад, «XVIII партсъезд» колхозой комсомольско организациие мүрысөөндэ уряалһан байна.

ХҮДӨӨГЭЙ ФИЗКУЛЬТУРНИГУУДАЙ СПАРТАКИАДА

Июлиин 8-да үдэрэй 11 часһаа Бурят-Монголой АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ хүдөөгэй физкультурнигуудай республиканска спартакиада нээгдэхэнь гэжэ городой ажалшадта амаралтын урда үдэр радио соносхобо. Спартакиадада олон янзын спортоор: хүнгэн атлетикээр, велосипедээр урилдалгаар, городки шэдэлгээр, бүхэ барилдаагаар ба һур харбалгаар хамта гурбан зуу гаран физкультурнигууд мүрысэһэн байна.

Амаралтын үдэр Улан-Удын зон үглөөнһөө эхилээд ябагаар, автомашинаар, таксигаар стадион тээшэ олоороо ошобод.

Эгсэ 11 часта стадионой ногоон талмай дээрэ физкультурнигууд гаража, хүнгэн атлетикээр мүрысөөн эхилнэ. Түрүүлжэ гарахые эрмэлзэһэн басагад урилдаанай зүргэ дээгүүр гүйлдэнэ. Финиш дээрэ Заиграйн аймагай түлөөлэгшэ Нина Военкова түрүүлжэ ерэбэ. Тэрэ хадаа 200 метрын дистанциие 28,9 секунда соо гүйжэ ерээ. Басагадай удаа эрэшүүл гараба. Тэдэнэр 5000 метртэ старт абажа урилдаагаа. Хориин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой комбайнер комсомолец Дашиев түрүүшын эрьесэһээ эхилэн урилдаагшадые бултыень холо орхижо, финиш хүрэтэрөө хэндэшье гартабагүй.

Гурбан часай туршада хүнгэн атледүүд копьё шэдэһэн, урилдааһан, үндэрые ба утые харайһан, велосипедээр урилдааһан, дискэ шэдэһэн, ядро түлхиһэн байна.

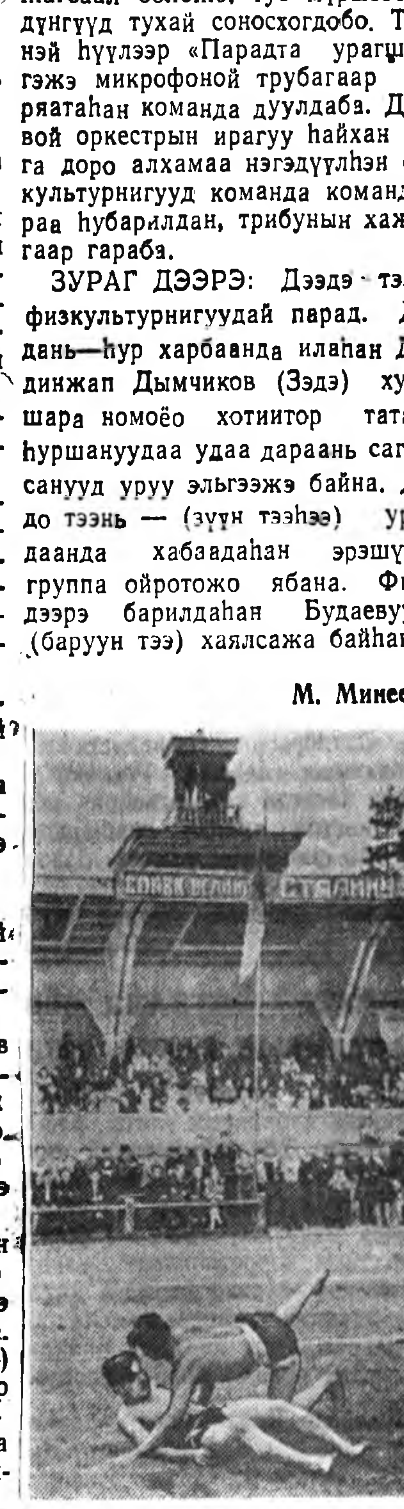
Үдэрэй 2 часта физкультурна парад эхилхэнь гэжэ диктор соносхобо. Уданшьегүй стадионой ногоон талмай дээрэ элдэб үнгын тугуудые намилзуулһан физкультурнигуудай колонно гараба. Трибунын хажуугаар тэдэнэрэй үнгэрхэдэнь сугларһан зон альгаташан угтанад.

Парадай һүүлээр бүхэ барилдаан, һур харбаан эхилбэ. Стадионой ногоон зүлгэ дээрэ барилдаашадай түрүүшын паар — Түнхэнэй аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Ошоров, Дээдэ Иволгын эхин һургуулиин багша Алексеев ба эдиршүүлһээ Цыренов (Түнхэн), Галсанов (Иволга) гэгшэд гараба.

Бүхэнэршье хам оролсожо туласалдаба. Судьянар алдангүй ажаглан харанад. Трибунада һууһан зонууд ехээр һонирхон, илажа гараһан бүхые амаршалан альгаташанад. Зүлгэ дээрэ шэнэ шэнэ паранууд гарана.

Эрэшүүлэй группын хүндэ шэгнүүртэнһээ Иволгын аймагай «Улаан-Оронго» колхозой адуушан Цырендондок Будаев ба Кяхтын аймагай культурно-гэгээрэлэй таһагые даагша Николай Будаев гэгшэд гараба. Республикын чемпионой нэрэзэргын түлөө тэмсөөн тэдэ хоёрой хоорондо үргэлжэлбэ. Удаан саг соо тэмсэһэнэй һүүлээр гэнтэ адуушан Будаев нүгөөдэеэ хаяжархёо.

Барилдаанай хажуугаар стадион дээрэ 60 метр зайтай газарта һур харбаан болоһон байна. Энэндэ залуушуул ба үбгэд хабаадалсаба. Дамдинжап Дымчиков (Зэдэ) мэргэнээр харбажа, 1951 ондо һур харбалгаар республикын чемпионой нэрэзэргэ абаба. Урилдаанда Иволгын аймагай физкультурнигууд түрүү һуури эзэлбэ.

* * *

Уржадэр, хүдөөгэй физкультурнигуудай спартакиадын дүүрэһэнэй һүүлээр, түгэсхэлэй вечер боложо, тэндэ мүрысөөндэ илагшадта грамотанууд, мүн бүхэ барилдаанда ба һур харбаанда илагшадта чемпионой лентэ барюулагдаба.

Хүнгэн атледүүдэй мүрысөөнэй һүүлээр трибунын дэргэдэ тус спартакиадада хабаадагшадай жагсаал боложо, тус мүрысөөнэй дүнгүүд тухай соносхогдобо. Тэрэнэй һүүлээр «Парадта урагшаа!» гэжэ микрофоной трубагаар сууряатаһан команда дуулдаба. Духовой оркестрын ирагуу һайхан аялга доро алхамаа нэгэдүүлһэн физкультурнигууд команда командаараа һубарилдан, трибунын хажуугаар гараба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дээдэ тээ — физкультурнигуудай парад. Дундань—һур харбаанда илаһан Дамдинжап Дымчиков (Зэдэ) хушан шара номоёо хотиитор татажа, һуршануудаа удаа дараань сагаалсанууд руу эльгээжэ байна. Доодо тээнь — (зүүн тээһээ) урилдаанда хабаадаһан эрэшүүлэй группа ойротожо ябана. Финал дээрэ барилдаһан Будаевуудай (баруун тээ) хаялсажа байһан үе.

М. Минеев.

Ногоон арал дээрэ

Амаралтын үдэр Улан-Үдэдэ

Улан-Үдэ город тушаа Сэлэнгын эрьедэ урда урданайхиһаа хүхюун, шууяатай. Хоёр хоёроороо, бүлэг бүлэгөөрөө хүнүүд һубарилдан ошоод лэ, үндэр дамбые бүгтэрэн саашаа ороно.

Сэлэнгэ мүрэн сагаалхидан нэмжыжэ, наранай туяанда хабтагар шэл мэтээр үзэгдэнэ. Багахан моторто онгосонууд, катернууд, томо томо пароходууд өөһэдынгөө маршрудаар яаралтайгаар уһые эсхэн зуралзанад. Эжынгээ гар дээрэ байһан жаахан хүүгэд тэдэнүүдые энеэбхилһэн нюдөөрөө үдэшэжэ, бишыхан мяхалиг гараараа арбагайдана. Пароходто һууха газарта хүнүүд олон. Сэлэнгэ руу хараһан һарабша сарай доро хүнүүд доминогоор наадана, шатар даам табина. Серовой нэрэмжэтэ клубай баянист Борис Грингар «Дунайн долгинууд» гэдэг вальсын аялгые наадажа, тэрээниие олоороо тойрошонод.

«Пароход! «Валерий Чкалов!» —гэһэн абяагаар хүнүүд гэнтэ хөөрсэгэнэлдэн, эрьедэ дүтэлнэд. Мантан пароход ябадалаа аалидуулан эгсээр эрьежэ, дугы модон тушаа зогсоодхибо. Энэ хадаа Улан-Үдэһээ Ногоон аралда амарха сэнгэхээ ошогшодые абаашажа байдаг «В. Чкалов» пароход гэээшэ. Үглөөнэй хоёр дахин хүнүүдые абаашаад, мүнөө 3-дахи рейсээ хэхэнь. Хүнүүд һубарилдан пароходто орожо, һууринуудые эзэлнэ. Заримань пароходой тэбхэр нюрган дээрэ гаранад, зарьмань хажуу хабһан дээрэнь перилэ түшэн зогсонод

Е. М. Макрушина хүгшэн 6 наһатай Аркадий ашатаяа пароходто һууба. Аркадий хүбүүн ехэл һонирхон хүгшэн эжыһээ энэ тэрэ юумэ асууна. Аша хүбүүнэйнгээ асуудалда хүгшэн эхэнь зохид тодо харюунуудые үгэнэ.

Пароход эрьеһээ холодожо, уһан өөдэ хүсэ гарган тамарба. Сэлэнгэ мүрэн нугалбаритаһан долгинуудаа холо руу эльгээжэ, тэдэнь эрьеын шулуу мүргэжэ салгидана. Пароходой хойто талада уһан хөөһэтэн мушхаржа, амархаяа Ногоон арал ошожо ябаһан хүнүүдэй барагдашагүй ехэ баяр мэтээр Сурьялна. Пароход дээрэ хүнүүд хүхюутэйгээр хөөрэлдэнэ, енеэлдэнэ.

—Уржадэр һүүлшынгээ экзамен бараабди, —гэжэ Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институтай физико-математическа факультедые эрхим һайнаар дүүргэһэн Прокопий Лебедев зэргэлжэ һуугааша хэдэн нүхэд-студентнэртээ хөөрэжэ эхилнэ.

Баянист элдэб дуунуудай аялга наадажа, хүнүүд дахалдан дуу татана. ПВЗ-гэй паровоз хабсаралгын цехын слесарь, халаанайнгаа даабариие 150—200 процент дүүргэдэг Юра Рудых хоолойгоо нэгэ удаа заһажа, Сибириин арадай хуушанай дуу эхилнэ:

«Хадаараа алта малтамалтай
Хангай зайдан Забайкаляар...»

гэһэн бас хоолойн бүдүүн абяае дахалсан тэндэ байгшад бүри олоороо дуулажа оронод.

«Баяртай түрэл городнай,
Байлдаанда үглөө мордохомнай»

гэһэн дуун ханхинажа, хэдэн залуу басагад, Буркоопсоюзай бухгалтернууд Роза Лейфер, Алла Фортус, пединститудай студентка Женя Пустовалова болон бусад энэ дуу дабталсан татанад.

Иигэжэ Сэлэнгэ мүрэн дээгүүр хүхюун дуунууд бүхэли үдэртөө ханхинаа һэн.

Ногоон арал... Набша-ногооной үнэрөөр анхилһан сэбэр тунгалаг агаар... Басагад, үхибүүд баглаа сэсэгүүдые түүнэ, духовой оркестр танцевальна хүгжэм наадажа, хүнүүд танца хэжэ шуран бэрхээр эрьелдэнэ. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ тэндэ уранһайханай номуудые эльгээнхэй. Врач В. Т. Есманский Жамсо Тумуновай «Нойрһоо һэриһэн талые»ород хэлэн дээрэ уншана. Худалдаа наймаанай организацинуудай спортсменүүдые хамтадхаһан «Буревестник» гэдэг обществын 30 гаран физкультурнигууд Ногоон аралда амархаяа ерэнхэй. Тэдэнэр эндэ утые ба үндэрые харайлгаар мүрысөө үнгэргэбэ. Тус физкультурна обществын инструктор В. Костылевай эдэбхи гаргаһанай ашаар аралда амархаа ерэгшэд мүрысөөндэ олоороо хабаадалсаа. Горпромторгын ба Военторгын командануудай хоорондо волейбольно уулзалга болобо.

Городой ажалшад амаралтынгаа үдэрые Ногоон арал дээрэ хүхюу сэнгүүгээр, культурнаар үнгэргэжэ, саашадаа ажаллаха хүсэ шадалаа нэмээнэ.

Г. Чимитов.

Монгол Арадай Республикын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани Улан-Баторто болоо

УЛАН-БАТОР, июлиин 11. (ТАСС). Партийна ба нийтын организацинуудай, Монголой армиин түлөөлэгшэдтэй хамтадаа Монгол арадай республикын арадай Ехэ хуралай президиумэй, МНР-эй министрнүүдэй Соведэй, Монгол арадай-революционно партиин (МНРП), МНРП-гэй Улан-баторско горкомой, профсоюзуудай центральна Соведэй, залуушуулай революционно Союзай ЦК-гэй, Улан-Батор городой Бага хуралай президиумэй хэһэн баярай заседани монгол арадай революциин 30 жэлэй ойдо зорюулагдан, үсэгэлдэр Улан-Баторта болобо.

МНР-эй арадай Ехэ хуралай депутадууд, министрнүүд, олониитын түлөөлэгшэд, ороной культурын, наукын, искусствын ажал-ябуулагшад, промышленностиин, транспортын эрхим ударнигууд, түрүү малшад, Монгол армиин офицернүүд ба генералнууд гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын зал соо сугларба. Маршал Чойбалсан түрүүтэй МНРП-гэй ЦК-гэй политбюрогой ба МНР-эй правительствын гэшүүд, МНР-эй арадай Ехэ хуралай президиумэй гэшүүд, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо ба РСФСР-эй Верховно Соведэй президиумэй түрүүлэгшэ М. П. Тарасов түрүүтэй советскэ правительственна делегациин гэшүүд, Хитадай арадай республикын, Корейскэ арадай-демократическа республикын, арадай демократиин оронуудай ба Германска демократическа республикын правительственна делегацинуудай гэшүүд президиумдэ һууба. Советскэ Союзай посол Ю. К. Приходов, Хитадай арадай республикын посол Цзи Я-тай, Корейскэ арадай-демократическа республикын посол Ким Ен Дин, МНР-тэхи советскэ, Хитадай ба корейскэ посольствонуудай сотруднигууд заседани дээрэ тэрэшэлэн байлсаба.

МНР-эй арадай Ехэ хуралай президиумэй түрүүлэгшэ Бумаценде баярай заседани нээгээ. «Агуу-ехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалта ба Россида советскэ засагай тогтоогдоһон ябадал монгол арадай революциин илалтын шиидхэхы услови болоо» гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

«Манай ажалша арадай хуби заяан тухай бүхы дэлхэйн ажалшадай агууехэ вождьнор Ленин ба Сталинай имагта ехэ анхарал оролдолго, советскэ арадай ахадүүгэй, һайн сэдьхэлтэ туһаламжа хадаа эрхэ сүлөөгэй ба зол жаргалта ажабайдалай һаруул замые монгол арадта нээгээ» гэжэ Бумаценде хэлэбэ.

Хүндэтэ президиумдэ бүхы дэлхэйн ажалшадай гениальна вождь ба багша агууехэ Сталин түрүүтэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюро, Чойбалсан түрүүтэй МНРП-гэй ЦК-гэй Политбюро, мүн нүхэд Мао Цзе-дун, Ким Ир Сен, Вильгельм Пик, Болеслав Берут, Клемент Готвальд, Вылко Червенков, Матиас Ракоши, Энвер Ходжа, Георгиу Деж, Хо Ши Мин угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгагдаа.

МНРП-гэй ЦК-гэй генеральна секретарь Цеденбал монгол арадай революциин 30 жэлэй ой тухай элидхэл хэбэ.

Советскэ правительственна делегациин толгойлогшо М. П. Тарасов амаршалгын үгэ хэлээ. Сугларһан бүхы хүнүүд агууехэ Советскэ Союзай түлөөлэгшые хүл дээрээ бодожо амаршалба.

Бүхы сугларагшадай нэрьемэ альгаташалган доро Тарасов иигэжэ хэлэбэ:

«Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай правительствын, Бүхэсоюзна коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитедэй ба нүхэр Сталинай өөрынь үмэнэһөө ба даалгабаряар, советскэ делегаци монгол арадай революциин 30 жэлэй агууехэ һайндэртэй дашарамдуулан, Монгол арадай республикын бүхы ажалшадые ба таанадые үнэн зүрхэнһөө амаршалан, баяр хүргэнэ».

Хитадай арадай республикын, Корейскэ арадай-демократическа республикын, арадай демократиин оронуудай ба Германска демократическа республикын правительственна делегацинуудай толгойлогшод амаршалгын үгэ хэлээ.

Баярай заседанида хабаадагшад хадаа бүхы дэлхэйн ажалшадай гениальна вождь ба багша, монгол арадай эрхим хани нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

Я. А. Малик ба С. К. Царапкин ООН-дохи США-гэй түлөөлэгшэ Остиндо бэшэгүүдые эльгээбэ

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 10. (ТАСС). ООН-дохи СССР-эй түлөөлэгшэ Я. А. Малик ООН-дохи США-гэй түлөөлэгшэ Остинда июлиин 3-да бэшэг эльгээгээ гэжэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин дэргэдэхи СССР-эй түлөөлгэтэ зургаан июлиин 6-да ООН-эй секретариадта мэдээсэбэ, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Господин посол! Иимэ асуудалаар Танда хандахые энээгээр хүсэнэб.

Дайсан харша һанаашалгаяа тодорхойгоор элишэлһэн, нюур танигдахагүй бүлэг 20 шахуу хүн энэ оной июниин 30-най үглөөнэй 11 часта ООН-эй дэргэдэхи СССР-эй түлөөлгэтэ зургаанай байшанда (парк Авеню, 680) дүтэлэн ерэһэн байна. Гэхэтэй хамта, түлөөлгэтэ зургаанай байшанда полициин хэдэн хүн ерэбэ. Дээрэ заагдаһан хүнүүд түлөөлгэтэ зургаанай байшангай үүдэндэ бөөгнэрэн байжа, дайсан харшаар хашхаралдаһан, хулиган ааша гаргаһан ба түлөөлгэтэ зургаанай байшанда орожо гаража байһан нюурнуудта үһэриһэн байна. Энээгээр хизаарлангүй, тэдэ хулигануудай зариманиинь, полициинхидай хамааралгүй дуугай хаража байхада, байшангай үүдэнэй дэргэдэ зогсожо байһан түлөөлгэтэ зургаанай 2 автомашинын кузовые хурса үзүүртэй түмэрөөр һабардажа, олон тоото, гүнзэгы сараануудые гаргаад, түлөөлгэтэ зургаанда материальна хохидол ушаруулһан байна.

ООН-эй дэргэдэхи СССР-эй түлөөлгэтэ зургаанай байшангай дэргэдэ июниин 30-да хулиган ааша гаргаһан нюурнуудай ушаруулһан хохидолые түлүүлжэ, тэдэниие мүрдэхын ба харюусалгада хабаадуулхын тулада, яаралтай зохихо хэмжээнүүдые абахыетнай, мүн иимэ ушарнуудые дабтуулхагүй хэмжээнүүдые абахыетнай, господин посол, Таниие гүйнаб.

Абаһан хэмжээнүүд тухайгаа намда мэдээсэхыетнай гүйнаб».

ООН-эй дэргэдэхи СССР-эй түлөөлгэтэ зургаан июлиин 9-дэ ООН-эй секретариадта бэшэг эльгээгээ. ООН-эй дэргэдэхи СССР-эй түлөөлэгшын уялгануудые гүйсэдхэгшэ С. К. Царапкин ООН-эй дэргэдэхи США-гэй түлөөлэгшэ Остинда иимэ бэшэг июлиин 9-дэ эльгээгээ гэжэ тэрээн соонь хэлэгдэнэ:

«Июлиин 7-ной 16 час 45 минутада ООН-эй дэргэдэхи СССР-эй түлөөлгэтэ зургаанай байшанда танигдахагүй ехэ бүлэг хүнүүд (60—80 хүн) дүтэлэн ерэбэ, тэдэнэй зариманиинь июниин 30-да түлөөлгэтэ зургаанай байшангай дэргэдэ болоһон хулиганска аашануудта хабаадаһан байна, түлөөлгэтэ зургаан ООН-эй дэргэдэхи США-гэй миссидэ июлиин 3-да эльгээһэн бэшэг соогоо тэдээн тухай мэдээсэһэн байгаа.

Июлиин 7-до мүн лэ тиимэ юумэ дабтагдаа: заагдаһан нюурнууд түлөөлгэтэ зургаанай байшангай дэргэдэ дайсан харшаар үргэлжэ хашхаралдаһан, хулиган аашануудые гаргаһан ба түлөөлгэтэ зургаанай байшанда орожо гаража байһан хүнүүдтэ үһэриһэн байна. Энэ үедэнь байшангай дэргэдэ 8—10 полициинхид байгаа. ООН-эй дэргэдэхи СССР-эй түлөөлгэтэ зургаанай сонхо тушаа энэ сугларһан хүнүүдэй таһаралтагүйгөөр шууяһан, хашхаралдаһан ябадалынь түлөөлгэтэ зургаанай нормальна хүдэлмэридэ һаад хэбэ. ООН-эй дэргэдэхи СССР-эй түлөөлгэтэ зургаанай дэргэдэ хулигануудай суглархаар бэлэдхэжэ байһан тухай американска засагаархидта уридшалан мэдээжэ байһан баримтада США-гэй миссиин анхарал хандуулхые түлөөлгэтэ газар шухалала тоолоно, ушарынь полициинхидай наряд тус группын үзэгдэхэһөө 15—20 минутын урда тээ, түлөөлгэтэ зургаанай байшанда ерэһэн байгаа.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин дэргэдэхи Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай түлөөлгэтэ зургаанда эсэргүү дайсан харша хулиганска иимэ ябуулгануудай дабтагдаһан баримта хадаа зохихо хэмжээнүүдые США-гэй засагаархидай абаагүй тухай гэршэлнэ, тиимэ хэмжээнүүдые абаха тухай түлөөлгэтэ зургаанай июлиин 3-най бэшэг соо гүйгдаһан байгаа.

Энээнэй үндэһөөр, СССР-эй түлөөлгэтэ зургаан болбол ООН-эй дэргэдэхи США-гэй миссидэ июлиин 3-да эльгээһэн гүйлтаяа дахин дабтаха баатай болоо, июниин 30-да ба июлиин 7-до ООН-эй дэргэдэхи СССР-эй түлөөлгэтэ зургаанай байшангай дэргэдэ хулиган ааша гаргаһан нюурнуудые яаралтайгаар мүрдэхэ ба харюусалгада хабаадуулха, мүн саашадаа иимэ ушарнуудай дабтагдахагүйн тула горьтой хэмжээнүүдые абаха гэжэ эридээр дурадхана.

Абтаһан хэмжээнүүд тухай намда мэдээсэхые гүйнаб».

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭС[…]

ПХЕНЬЯН, июлиин 10. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Корейскэ Арадай армиин частьнууд Хитадай арадай һайндуратантай нигта хани харилсаатай ябажа нютагай шанартай байлдаануудые хэжэ үргэлжэлһөөр гэжэ Корейскэ Арадай -Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд [...]санай 6 самолёдые унагааба.

ПХЕНЬЯН, июлиин 11. (ТА[СС]). Бүхы фронтнууд дээрэ корей[скэ] Арадай армиин частьнууд Хит[адай] һайндуратантай нигта хани [ха]рилсаатай ябажа, нютагай шан[ар]тай байлдаануудые хэжэ үргэлж[элһ]өөр гэжэ Корейскэ Арадай [Де]мократическа Республикын А[ра]дай армиин Главна командов[ани] мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүд

ПЕКИН, июлиин 11. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин генеральна штабһаа, Хитадай арадай һайндуратадай штабһаа Синьхуа агентствын тусхай корреспондентын абаһан мэдээнүүдэй ёһоор, даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ хэхэ түлөөлэгшэдэй түрүүшын зүблөөн Кэсондо үсэгэлдэр нютагай сагаар үглөөнэй 10 часта эхилээ.

Корейскэ Арадай армиин генеральна штабай главна делегат генерал Нам Ир тобшоор үгэ хэлэжэ, Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ хэлсээнүүд тушаа хитад ба корейскэ арадуудай ямараар хандадаг байһые тайлбарилба. Нам Ир иигэжэ мэдүүлээ: «Буудалдаа зогсоохо ба даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ хэхээр бэлэн байнаб гэжэ ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командалагша генерал Риджуэй июниин 30-да мэдүүлһэн байгаа. Минии Верховно командалагша Ким Ир Сен ба Хитадай һайндуратадай командалагша Пын Дэ хуэй Кореяын ба Хитадай арадуудай, мүн дэлхэйн бүхы арадуудай найдабари ба хүсэлэнгүүдтэй зохилдуулан, генерал Риджуэйтэй хэлсээ хэхые зүбшөөрөөд, тэрэнэй тулада Корейскэ Арадай армиин түлөөлэгшэ болгон намайе эльгээгээ. Кореядэхи дайн богонихон болзор соо дүүргэгдэхэ ёһотой гэжэ корейскэ арад тоолодог байгаа, тооложошье байна. Тиимэһээ, дайлалдажа байгаа хоёр тала хадаа буудалдаа зогсоохо ба даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ хэжэ эхилхэ, тиигээд өөһэдынгөө сэрэгүүдые 38-дахи параллельһээ гэдэргэнь абаашаха гэжэ Нэгэдэмэл нацануудай организацидахи советскэ түлөөлэгшэ Малигай июниин 23-най дурадхалые манай арад ехэтэ һайшаана.

Корейскэ дайнда эсэс табихын тула юун хэрэгтэйб гэбэл, дайнай ябуулгануудые болюулха гол услови болгон буудалдаагаа зогсоохо ба хоёр талын сэрэгүүдые 38-дахи параллельһээ гэдэргэнь абаашаха мэтын шухала проблемэнүүдые шиидхэхэ хэрэгтэй, яахадааб гэхэдэ, Кореядэхи дайнай дүлэнэй дахинаа һүжэрхэ ябадал усадхаха байна гэжэ бидэ тоолонобди. Тиимэһээ, Корейскэ Арадай армиин зүгһөө иимэ дурадхалнуудые оруулнаб:

Нэгэдэхи. Харилсан зүблэрэлгын үндэһөөр, дайнай алибаа харша ябуулгануудые зогсоохо тухайда хоёр талаһаа нэгэн доро захиралта үгэхэ; тала бүхэнэй арминь нүгөө талые бомбодохо, блокада хэхэ ба тагнаха ябуулгануудаа зогсоохо; тала бүхэнэй флот бомбодолго, блокада ба тагнуул хэхэ ябадалаа зогсоохо, тэрэшэлэн тала бүриин авиаци нүгөө талаяа бомбодохо ба тагнаха ябуулгаяа зогсоохо. Хоёр талын хоорондохи буудалдаа зогсоолго хадаа хүнэй гээлтэ хоролтые, зөөриин гэмтэлые бага болгохоһоо гадна, мүн Кореядэхи дайнай түймэрые унтарааха түрүүшын алхам боложо шадаха байна.

Хоёрдохи. 38-дахи параллель сэрэгэй демокрационно лини гэжэ тодорхойлогдон, хоёр талын зэбсэгтэ хүсэнүүд нэгэн доро 10 километр гэдэргээ абаашагдаха ёһотой. Энэ хадаа тодорхой болзор соо хэгдэхэ ушартай. Хоёр талын эвакуаци хэһэн районууд демилитаризованно зоно гэжэ тоологдохо, тиигээд нэгэшье талынь тэндэ өөрын зэбсэгтэ хүсэнүүдтэй байхагүй, мүн сэрэгэй ямаршье ябуулга хэхэ ёһогүй. Тус районуудай гражданска захиргаан 1950 оной июниин 25-да байһан түхэлдөө оруулагдажа һэргээн бодхоогдохо ёһотой. Гэхэтэй хамта, элдэб оронуудай сэрэгэй пленнигүүд түргөөр гэртээ бусажа, бүлэдөө ниилэхынь тула сэрэгэй пленнигүүдые ан[...]дэн абалсаха тухай хэлсээ[...] дары эхилхэ ёһотой.

Гурбадахи. Тон бага болзор [...] гадаадын бүхы сэрэгүүд гарга[...]ха ёһотой. Гадаадын сэрэгүү[д] гаргагдахатай хамта, корей[скэ] дайнай зогсолго ба корейскэ ас[уу]далые эбэй ёһоор шиидхэлгэ [...] түлэб хангагдаха.

Корейскэ арад, хитад арад, [со]ветскэ арад ба дэлхэйн бүхы ор[о]нуудай эб найрамдалда дурат[ай] арадууд, тэрэ тоодо американс[ка] ба английска арадууд, корейс[кэ] дайе түргөөр зогсоохо, корей[скэ] асуудалые эб найрамдалай ёһо[ор] шиидхэхэ гэжэ эрид шууд эри[нэ]. Үргэн арад нийтын эрилтэнүү[дые] хангахын тула, эдэ хэлсээнүү[д] үедэ зүблэрэлгэ туйлажа шада[ха] бэзэбди гэжэ найданаб».

Хитадай арадай һайндуратад[ай] түлөөлэгшэ генерал Дэн-Хуа ген[е]рал Нам Ирэй үгые дэмжэн, иигэ[жэ] мэдүүлбэ: «Корейскэ арад[ай] армида туһалан, Кореядэ тэмсэ[жэ] байгша Хитадай арадай һайнду[ра]тадай командалагша генерал П[ын] Дэ-хуэйн захиралтаар энэ зүблөө[н]дэ ерээд байнаб. Корейскэ арад[ай] армиин түлөөлэгшэтэй хамтад[аа] бидэнэр болбол буудалдаа зогсо[о]хо, даб дээрэхи эблэрэлгэ ба К[о]реятэй холбоотой ондоошье асу[у]далнуудые Нэгэдэмэл нацануу[дай] зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командалаг[ша] генерал Риджуэйн түлөөлэгшэ[д]тэй үнэн зүбөөр ба зохистойго[ор] зүбшэн хэлсэхэ ёһотойбди. Э[дэ] асуудалнуудые шиидхэлгэ хад[аа] корейскэ асуудалые эбэй ёһо[ор] шиидхэлгэдэхи шухала алхам [бо]лохо гэжэ тоолоноб.

Хитад ба корейскэ арадууд[ай] интересүүдынь тон адли байна. [Ко]рейскэ дайе зогсоолго, корей[скэ] асуудалые эб найрамдалай ёһо[ор] шиидхэлгэ хадаа хитад арадай хо[до]доо хүсэдэг зорилго ба сэхэ шуу[д] эрилтэнүүд мүн. Корейскэ арад[ай] армида туһалжа байгаа Хитад[ай] арадай һайндуратадай уг зори[л]гонь юуб гэбэл, Кореядэ эб на[й]рамдал һэргээн байгуулха ба Хи[]тадай аюулгүй байдал ханга[ха] ябадал болоно. Тиимэһээ, коре[й]скэ асуудалые эб найрамдалай [...]римаар шиидхэлгэдэ зорюулагда[һ]ан Советскэ Правительствын сэх[э] шууд хараа бодолые үндэһэ болго[]жо, Нэгэдэмэл нацануудай орган[и]зацидахи советскэ түлөөлэгш[э] Малик Кореядэхи буудалдаа зо[г]соохо ба даб дээрэхи эблэрэлгэ ту[]хай хэлсээ хэжэ эхилхые, тэр[э]шэлэн өөһэдынгөө сэрэгүүды[е] 38-дахи параллельһээ гэдэргэн[ь] абаашахые Кореядэхи дайлалда[]жа байгаа хоёр талада дурадха[а]. Энээниие хитад арад ба Хитада[й] правительство тэрэ дары халу[у]наар дэмжээ. Кореядэхи дайла[л]дагша хоёр талын зүгһөө буудал[]даа зогсоохо, 38-дахи параллелии[е] хоёр талын сэрэгэй демаркацио[н]но лини гэжэ тодорхойлхо ба га[]даадын бүхы сэрэгүүдые гарга[ха] ябадал корейскэ арадай, хита[д] арадай ба бүхы дэлхэйн араду[у]дай хүсэлэнгүүдтэ, эрилтэнүүдтэн[ь] таарана. Корейскэ арадай арми[ин] түлөөлэгшын табиһан эдэ гурба[н] дурадхал хадаа корейскэ дай[е] зогсоохо, корейскэ асуудалые эб найрамдалай ёһоор шиидхэхэ шу[]хала нүхэсэл ба үндэһэ һуури бо[]лохо гэжэ тоолонобди. Хитадай арадай һайндуратад эдэ дурадхал[]нуудые бүримүһэн дэмжэнэ, тү[]дурадхалнууд хэлсээ хэхэ үндэһэ[н] болохо ёһотой гэжэ тоолоно. Дэл[]хэйн бүхы арадууд дайнда то[н] дурагүй, амгалан ажаһуухые ехэт[э] хүсэнэ. Корейскэ дай зогсоохо зө[]рилгые амжалтатайгаар дүүргэх[э] бэзэбди гэжэ найданабди».

Японитой баталха эбэй договор тушаа Индиин олониитын элитэ ажал-ябуулагшын мэдүүлгэ

ПЕКИН, июлиин 9. (ТАСС). Индийскэ олониитын элитэ ажал-ябуулагша, эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэиндийскэ комитедэй гэшүүн Сайфуддин Китчлев иигэжэ мэдүүлээ гэжэ Синьхуа агентствын корреспондент Делиһээ мэдээсэнэ: «Манай зорилго хадаа бээ даанхай, демократическа ба эб найрамдалай дуратай Японие байгуулха ябадал болохо ёһотой.

Мүнөөдэр Япони бээз дааһан орон бэшэ юм. Тэрэниие США эзэлээ, мүнөө тэрэниие американецуудай бүрин зонхилно. Американецууд Японии территорие ба ресурснуудые өөрынгөө интересүүдтэ ашаглана. Японии бээз даанхай байха ба Дальна Восток дээрэ эб найрамдал хангаха зорилгоор, энэ зээмдэлгэ богони болзор соо зогсоогдохо ёһотой. Тиимэһээ Японитой эбэй договор дары баталагдаха ба тэндэһээ зээмдэлгын сэрэгүүд гаргагдаха ёһотой».

Японитой нэгэн талын эбэй договор баталха гэһэн американецуудай һэдэлгэ тушаа юу бодонобта гэһэн Синьхуа агентствын корреспондентын асуудалда Сайфуддин Китчлев иигэжэ харюусаба, «Тиимэ һэдэлгэ буруу һурэхэ. Японитой баталагдаха эбэй ямаршье договор США-гэй, Англиин, Хитадай арадай республикын ба Советскэ Союзай хабаадалгатайгаар баталагдаха һаа гадна, Японидо эсэргүү дайнда эбсэгтэ хүсэнүүдэйнь хабаадаһан бүхы гүрэнүүдэй хабаадалгатайгаар баталагдаха ёһотой. Японитой эбэй договор баталха оронуудай тооһоо Советскэ Союзые ба Хитадай арадай республикые гаргаха гэжэ США һэдэнэ. Нэн түрүүн тиимэ алхам хадаа США-гэй правительствые гар табиһан Каирска декларации, Ялтинска хэлсээн, Потсдамска деклараци гэхэ мэтын уласхоорондын олон хэлсээнүүдые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал болоно. Советскэ Союз ба Хитадай Арадай Республика зэргын агуухэ гүрэнүүдые договор баталха оронуудай тооһоо гаргаа һаа, эбэй договор ямаршье хуулита хүсэнтэй байха гү? Хитадай арад японско агрессорнуудта эсэргүүсэн бүгэдэнэйһээ удаан тэмсээ, японско милитаризмые илахын тулада угаа ехэ хохидоло oроо. Хүсэн түгэс 500-миллионто хитад арадай голосые тоонгүй байжа яажа болохоб. Гоминдановска бүлэг хитад арадай үмэнэһөө хэлэхэ бүхы эрхээ гээгээ. Гансахан Хитадай арадай республикын Центральна правительство лэ хитад арадые түлөөлжэ шадаха байна гэжэ ухаантай хүн бүхэн мэдэнэ. Японитой баталха эбэй договор хадаа Хитадай арадай ба СССР-эй хабаадалгатайгаар, мүн Японидо эсэргүү дайнда арминуудайнь хабаадаһан бусад оронуудай хабаадалгатайгаар баталагдаһан байхые Индиин эб найрамдалай тала баригшад хүсэнэ.

Азида олон миллион хүнүүд японско милитаристнуудай асарһан зоболонгые бээрээ үзээ. Энэ һэн газар дээрээ японско булимтаргашадай хэжэ байһан гэмтэ муу хэргүүдые тэдэнэр хэзээдэшье мартахагүй. Японие зэбсэглэлгэ Азиин оронуудта эсэргүү шэглүүлэгдэһэн байна. Азиин арадууд энээндэ эсэргүүсэхэ ёһотой.

Япони тиимэ ремилитаризацилгаһаа хэзээдэшье шүүхэгүй. Хэрбээ эб найрамдалай дуратай орон болохо хүсэжэ байгаа һаа, Азиин оронуудай хүршэнэрээ, түрүүшын ээлжээндэ, Хитадтай хани барисанай харилсаануудые тогтооһон һаа, Япони бүхы юумэ туйлажа шадаха байна.

Американска Нью-Арк городто тэһэрэлгэ болобо

ЛОНДОН, июлиин 8. (ТАСС). Июлиин 7-до Нью-Арк гаваньда (Нью-Джерси штат) тэһэрэлгэ ба түймэр болоһон ушарһаа 15 квадратна километр район хоохорууларгадаа гэжэ Рейтер агентствын корреспондент Нью-Арктаа мэдээсэбэ. 19 хүн шархатаа. Түймэр болоһоо 5 миллион долларой гарза хохидол болобо. Хүсэтэйгөөр дэлбэрдэг пропан юулэтэй 100 газын цистерные тэһэрхэдэ түймэр болоно, хэдэн час үргэлжэлөө.

Иранай дотоодын хэрэгүүдтэ США-гэй хамаархалга

ТЕГЕРАН, июлиин 10. (ТАСС). Иранска газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Ирандахи американска посол Грэйди июлиин 9-дэ США-гэй президент Трумэнай шэнэ бэшэгые Иранай премьер-министр Мосаддыкта дамжуулан үгэбэ. «Атеш» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Трумэнай бэшэг соо,—нэгэдэхеэр, Гаагадахи Уласхоорондын сүүдэй шиидхэбэри зүбшөөхые иранска правительстводо һайшаан дурадхагдана, хоёрдохёор, «нефтяной проблемэ хаража үзэхын тулада» Трумэнай тусхай түлөөлэгшэ Гарримантай Тегеранда уулзахыень иранска правительстводо дурадхагдана.

«Атеш» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, иранска олониитэ Трумэнай энэ бэшэгые муугаар угтаха юм, ушарынь энээн соогоо Трумэн англичанинуудые ба урдын Англо-Иранска нефтяной компаниие дэмжэнэ гэжэ Мосаддык заагаа. Энээн тухай Грэйди Тегеранда гадаадын корреспондентнүүдтэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлһэн байна.

Тегеран руу Гарримание эльгээхэ гэһэн дурадхалда Мосаддык тодорхой харюу үгөөгүй гэжэ Грэйди тэрэшэлэн зааба. «Седае Мардом» газетын зааһан ёһоор, Тегеран руу Гарримание эльгээхэ гэһэн Трумэнай дурадхал абтахагүй гэжэ правительстводо дүтэ байгаа нюурнууд хэлэнэ.

Ливанска газетэнүүд Ливандахи гадаадын компанинуудые национализацилха эрилтэ хэнэ

БЕЙРУТ, июлиин 9. (ТАСС). «Аш-Шарк», «Аль-Хадаф», «Ад-Диар» «Телеграф», «Ас-Сайяд» ба ливанска бусад газетэнүүд Ливандахи гадаадын компанинуудые национализацилха эрилтэ хэнэ.

Эдэ компанинууд орон дотор гадаадын нүлөө дамжуулагшад, ливанска арадые дээрмэдэгшэд мүн гэжэ газетэнүүд тэмдэглэнэ. «Аль-Хадаф» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Гадаадын компанинууд ороной ресурснуудые эзэрхэн зонхилно. Ливанда гадаадын капитал 882 миллион ливанска лир болоно. Орон доторхи капиталовложенинүүдэй 93 процентнь гадаадын капитал болоно, оройдоол 7 процентнь национальна компанинуудта хамаатай байна гэжэ эндэһээ харагдана».

Гадаадын компанинууд ливанска арадые дарлан, угаа ехэ олзо олоно гэжэ газетэнүүд тэмдэглэнэ.

Французска «Сириин ба Ливанай банк», «Режи де Таба», «Алжирска кредит», электрическэ компани, цементнэ компани, «Сиряк» компани гэжэ гадаадын компанинуудые түрүүшын ээлжээндэ национализацилха гэжэ газетэнүүд эринэ.

США Дүтын Востогһоо Францие түринэ

РИМ, июлиин 9. (ТАСС). Дүтын Востогто французска нүлөөнэй үшөөл харагдажа байгаа гансахан орон — Ливанда өөрынгөө позицинуудые һүүлэй үедэ Франци гээжэ байна гэжэ «Аванти» газетэ Бейрудһээ мэдээсэнэ.

Сирийскэ генеральна штабай составта французска офицернүүдые оруулхын тула французска правительство США-гэй дэмжэлгэ абаха ёһотой байгаа. Энээнэй түлөө Вашингтон Литани мүрэн дээрэхи электростанциие американецуудта дамжуулан үгэхыень Франциһаа эриһэн юм. Тиин США болбол энэ орондохи французска нүлөөндэ хохидол болгон, Ливанай коммунальна хангалгын предприятинуудта ба промышленностьда өөрынгөө хиналта тогтооһон байна.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогой ээлжээтэ заседани

ХЕЛЬСИНКИ, июлиин 11. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогой ээлжээтэ заседани июлиин 20-һоо 23 хүрэтэр Хельсинкидэ болохонь гэжэ демократическа хэблэл мэдээсэнэ.

Кэйн правительство тушаалһаа гараба

ПАРИЖ, июлиин 10. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ Анри Кэй өөрынгөө правительствын тушаалһаа гараһаа тухай республикын президентдэ мэдүүлбэ.

Харюусалгата редактор
Б. А. ОЧИРОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—03636. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000